

Szerkesztőség kiadóhivatala
 Nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
 Telefon: 151. — Sürdönvém: Közlöny. Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadás: 14 naponta kétszer. Megjelenik: szombat reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Avenit 240. félre 420. névvel 210. havonta 70. Lel. Külföldre havonta 50. Csejfel több. —: Ezves szám 3. Lel. Vasárnap 5. Lel. —: (Bucu. restiben 50. Bari felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik éviolyam, 220. szám ★

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1933. szeptember 30

Borzalmas pánik a bukaresti zsidótemplomban

Vér és arany

Azúr partokon, koraőszi napfényben, a tenger halk ringásának közelében hunyta le szemét Sir Basil Zaharoff, akiről azt írják az újságok, hogy „Európa titokzatos embere“, de mégis amnyi mindent tudnak róla, hogy hat kötetes regényt lehetne írni az életéről. Magánéletének és üzleti életének villanyos konnektorát a politika drótjához kapcsolta. Fantasztikus világosság árasztotta el a Földet ebből a kapcsolásból: délamerikai köztársaságok Zaharoff-féle ágyuinak tüze világít, a Balkánháború aknáit sísteregnek, török tengeralattjárók bukkannak fel a hullámokból, angol tankok szaladnak a verdumi mezőkön, s ennek a dermesztő tűzijátéknak, ennek a dörgő rakétázásnak, égő falvagnak és lebombázott városoknak nagy rendezője: Zaharoff ur. egy görög nő és egy orosz férfi találkozásából született „misztikus“ férfi. Börtönben ül, fegyvert szállít barátoknak és ellenségnek, naggyá lesz a hálátlanság eszközeivel, megházasodik 75 esztendő korában, finanszírozza Görögországot, megbuktatja Konstantin királyt, gyakran meleg lesz a talpa alatt a föld, mindig el tud menekülni és hatalmas lendületei és végzetesnek látszó bukásai között anynyi pénzt keres, amennyit akar.

Mit árult? Fegyvert! Válogatás nélkül. Annak is adott, aki a hadat üzenté és annak is adott, akinek hadat-üzentek. Csodálatos sakkjátékos, aki úgy tolta előre futárjait és királyait, hogy csak az uniformizált parasztok estek el bele. A munició korlátlan monopolistája volt, ha egy országban puszkaporszagot lehel a levegő, Basil ur leszippantotta és aranyat csinált belőle. Otthon volt Londonban a mindenkorai miniszterelnöknél és otthon volt Briand fogadószobájában. Barátja volt Lloyd George és Foch marsall, levelezett Clemenceauval, szövetségelt Venizelosszal és Skulidissel, úgy játszott az államgépezetekkel, mint a gyermek az ólomkatonákkal és egyetlen üzleti tippje miatt, ha kellett, vér folyt a harc-tereken, ahol azonban nem ólomkatonák, hanem élő szívek, apák és vőlegények, családfejtartók és ifju legények fürödtek benne...

Abból teremtetett vagyont ez a Zaharoff, amiből Pierpont Morgan, de míg Morgan kalkulált, addig Zaharoff hazardírozott. Morgannak elég volt két-három háború, Zaharoffnak az sem lett volna unalmas, ha minden földrészen egyidőben aratott volna nagy szövetségese és legjobb barátja, a Halál. Halmozta a háborukat, totalizátorra játszott, vakmerő volt és nem angol fontokban, vagy amerikai dollárokbán, hanem a vér hektoliterében számolt. Ez volt az egysége.

Az olyan embernek, akinek mindegy az élőhus, mindegy az arany is. Sir Basil Zaharoff csakugyan játékos volt, nincs olyan nagy hazard kaszinója a világnak, Monte-Carlotól Zoppotig és Sianaiától Biarritzig, ahol ne fordult volna meg a Zaharoff-tőke. Ha nem maga játszott személyesen, akkor ott ültek a játékszalnál annak a misztikus részvénytársaságnak az emberei, amit Zaharoff finanszírozott és amely mérlegét évente elszámolta vele, rendszerint megháromszorozva, vagy megtízszerezve azt a pénzt, amit a munición keresni lehetett.

A világháború egyik lelkes, de erkölcsstelen jelszava volt: Aranyat vasért! Zaharoff

Csatlakozásra szólítja fel a kisantant Bulgáriát

Kedvező világpolitikai prognózis alakult ki a sinai konferencia után --
 Véglegesnek mondható Vaida és Maniu szakítása

A kormány még mindig bizik a párisi megállapodásban

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma telefonjelentést kapott Párisból, *Stanescu* Stefantól, a Monopol vezérigazgatójától, a mely szerint a külföldi hitelezőkkel eddig nem sikerült megállapodni a tárgyalások megkezdésére vonatkozólag. *A kormány továbbra is ragaszkodik a transzfermoratóriumhoz és reméli, hogy október ötödikéig, az új esedékességek dátumáig, sikerül beigazolni, hogy az ország nem tud fizetni és a hitelezők engednek eddigi merev álláspontjukból.*

Az angol lapok élénken foglalkoznak a sinai kisantant-konferencia határozataival. A Manchester Guardian megállapítja, hogy a kisantantnak sikerült a politikai helyzetet kedvezőbbé tenni. Ennek a lehetőségnek nagyban kedvezett *Olaszország és Franciaország közlelése, Jugoszlávia és Románia is megállapodásra jutottak az osztrák-magyar kérdésben. Ami Magyarországot illeti, a kisantant igyekszik megteremteni a gazdasági kapcsolatokat.*

A kisantant-konferencia gazdasági tervezetének szövege

A kisantant állandó tanácsa által elfogadott gazdasági tervezet 14 pontból áll:

1. Vasuti összeműködés a három állam között. Ennek a problémának megoldására rendkívüli szertvet alkotnak, amely a forgalmi, szállítási és tarifális kérdéseket veszi vizsgálat alá acélból, hogy a három ország között az árucserét megkönnyítse. A rendkívüli szerv megállapodásait a három állam külön egyezménybe foglalja.

2. Duna-hajózási együttműködés. Ezt először az állami hajózási társaságok közötti egyezséggel valósítják meg, amit majd követni fog a magántársaságok egyezsége is.

3. Légügyi összeműködés. A három állam nagyobb városai között rendszeres légi összeköttetést teremtenek s egységesítik az egész kisantant léghajózási ügyét. A három állam közös irodát szervez, amely a külföld felé a kisantant repülésügyét képviseli.

4. Póstai téren való együttműködés. A postavilágösszevetség kebelén belül kisantant szövetséget teremtenek. Ennek alapja a postai, telefon- és táviródijszabás csökkentése lesz, különös tekintettel a kereskedelmi kapcsolatok könnyítésére.

5. A gazdasági összeműködés területén való általános normalizáció.

A három állam arra bírja már fennálló gazdasági intézményeit, hogy egymás között dolgozzanak össze s így a három állam gazdasági összeforrásának útján uttörő munkálatokat végezzenek.

megfordította a tételt: a vasból aranyat kovácsolt. Ehhez a két fémhez valami különösen finom folyadékot kevert, a folyadék színe piros, szondája a szív és az artériák, a neve: embervér.

Sir Basil Zaharoffnak, akárhány újságcikk ir róla és akármilyen színes életet élt, jó lelkiismerettel nem irhatunk világmegváltó ér-

Most már csak Ausztriának és Magyarországnak kellene az egymás közötti gazdasági kapcsolatokat rendeznie. A többi angol lapok is azt írják, hogy a sinai megbeszélések után Középeurópában új politikai éra várható, a melyben igen fontos szerep jut a kisantantnak.

A szófiai sajtó a sinai eseményekkel kapcsolatban arról ír, hogy a kisantant-konferencián létrejött megegyezés alapján

Titulescu és Jettics legközelebb közösen felszólítják Bulgáriát, hogy csatlakozzon a kisantant bizonyos politikai kötelezettségek mellett.

A bolgár sajtó szimpatikusan fogadja ezeket a terveket, annál is inkább, mert ez az egyezmény gazdasági előnyöket jelentene Bulgáriának, ugyanakkor azonban leszögezik, hogy a kisantant-hoz való csatlakozás a Magyarországtól való elszakadással volna egyértelmű és bekövetkezése a bolgár külpolitikának egy eddig még nem tapasztalt páfördulása lenne.

6. A kereskedelmi jogok és az egyezményi rendszernek egységesítése a három államban.

Az a bizottság, amely ezt a pontot kidolgozza, egyben előkészíti a három állam vámrendszerének egységesítését is.

7. A három állam jegy kibocsátó intézete tervet dolgoz ki az államok közötti fizetési eszközök egyszerűsítésére rendkívüli clearing-egyezmények és egyéb hasznos intézkedések útján különösen acélból, hogy a kereskedelmi forgalom erősödjék.

8. A három állam statisztikai hivatalainak együttműködése.

Különösen a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi statisztika adatait cserélik ki majd a kisantant-államok egymással.

9. Közös munka a földmivelés belterjesebbé tételének céljából. Az idevonatkozó munka irányítását a prágai Földmivelésügyi Akadémia fogja végezni.

10. A három állam közötti kölcsönös másfor-galom fellendítésére megkönnyítik a devizarezsimet.

A három állam közös turistahivatalt szervez. Ez a hivatal a kisantantországokba amerikai turistacsoportokat fog behívni.

11. A három állam lakosai ezentul nem lesznek, illetőleg nem lehetnek kettősen megadóztatva. A vizumkényszer megszűnik.

12. A földmivelésügyi, ipari és kereskedelmi, valamint munkakamarák szorosán együtt fognak működni.

demeket a javára. Életének két fő mettója volt, az a két szó, amit Ady Endre irt címül egy verse fölé: „Vér és arany“. S mi meghatottan és fejlehatva csak azokat a nemzetközi neveket tudjuk innepelni, akik a vért értékesebbnek tartják, mint az aranyat s a vasat nemesebb fémnek, semhogy ágyucső legyen belőle. (F. T.)

13. A három állam ipari termelésének összemüködése.

Ezzel kapcsolatban elsősorban is háromoldalu megegyezést kötnek a legközelebbi 5 esztendő alatt szállítandó nyersanyagokra...

14. A kisántant gazdasági tanácsa különleges gazdasági-politikai együttműködési hivatalt alapít, amelynek az lesz a feladata, hogy a három állam gazdasági kapcsolatait kimélyítse.

Vaida és Madgearu ma behatóan tanácskoztak a pénzügyi helyzetről és különösképpen a hitelezőkkel folyó párisi tárgyalásokról, amelyek, úgy látszik, eredménytelenek. Erre vall az a körülmény, hogy újabb értesítés Párisból nem érkezett és az a hír járja, hogy a hitelezők megbízottai már el is utaztak a francia fővárosból. Ezek szerint Auboin optimizmus nem vált be. Legközelebb erre vonatkozólag minisztertanács lesz, amelyen Madgearu fog beható előadást tartani. Amí a belpolitikai helyzetet illeti, aránylag nyugodt.

Mihalache engedékenysége után biztosra vehető, hogy Vaida megmentette a kormány helyzetét. Az Adeverul munkatársa beható helyről származó értesülése szerint Maniu és Vaida szakítása véglegesnek mondható. Popovici szövetségét utja azt mutatja, hogy meg akarják ismerni Maniu

Hitlerista zászlóbontásra készül Nagyszebenben az erdélyi szászok

Nagyszebenből jelentik: Az erdélyi szászok körében nagy érdeklődéssel tekintenek a szász néptanács október elsején megkezdődő nagyszebeni tanácskozására. Az ülés izgalmai már előre vetik árnyékukat. A néptanács több vezetője már Nagyszebenben tartózkodik. Általában arról beszélnek, hogy a szász egyetemesség körében szakadás várható.

Nagy izgalommal figyelik Fabricius kapitány szerepét, aki, mint ismeretes, az erdélyi nemzeti-szociálisták vezetője és azt kívánja, hogy az erdélyi szászok az ő alakulatát ismerje el a szászok hivatalos képviselőjének. Amyira biztosra veszi döntő szerepét, hogy október 2-ára újabb kongresszust hívott egybe ugyancsak Nagyszebenben, ahol zászlót bont és megkezdi új akcióját.

céljait és figyelmeztettk előre a várható következményekre. Maniu egyébként még mindig Szovátán van,

ahol Socol Aurél és Leucuta képviselők vezetésével több fiatal nemzeti-parasztpárti képviselő csoportosul körülötte.

Weygand tábornoknak, a francia hadsereg főparancsnokának prágai látogatásával kapcsolatban az Evening Standard érdekes cikket közöl. A lap szerint a román, cseh és jugoszláv hadseregek egyesítéséről tárgyal Weygand tábornok. Ez az összekapcsolódás

meghozná a kisantant-államok közötti egyensúlyt a hadseregre vonatkozólag. A kisantant egyesített hadserege ilyen körülmények között nagyobb lenne, mint a francia hadsereg, amely 593.504 főből áll, míg a francia hadsereg létszáma mindössze 578.900. A kisantant-államokban ezenkívül kötelező az általános hadkötelezettség, ami Franciaországban nincs. A kisantant-államok hadserege modern tankokkal, nehéztüzérségi felszereléssel, tengeralattjárókkal és összesen 1887 repülőgéppel van felszerelve.

Oriási méretű sztrájkokba sodródik Amerika gazdasági élete

Novemberben visszaállítja Rooseveltt az aranystandardot és a dollár stabilitását

Washingtonból jelentik: Az amerikai sztrájkmozgalom veszedelmes méreteket kezd ölteni és

erősen veszélyezteti Rooseveltt elnök talpraállítási programját, a NRA-t.

Washingtonban komoly aggodalmakat okoznak a sztrájk-mozgalmak, amelyek különösen Pensylvániában és Pittsburgban egyre jobban terjednek a barnaszén s a vasipar munkásai között. Pensylvániában és Pittsburgban eddig 100.000 munkás tette le a munkát. New-Yorkban az ipari munkások szintén sztrájkba léptek. A szobafestők és mázólok sztrájkbalépésével

a new-yorki sztrájkolók száma 75.000-re emelkedett.

Detroiti jelentés szerint az autó- és gépipar 15.000 főnyi munkása szintén sztrájkba lépett. Amerika minden részében hasonlóan fenyegető a helyzet, az Egyesült-Államok legtöbb iparágában, különösen pedig a szén- és vasiparban általános a sztrájk, amely

elárasztja lassanként az államok egész területét.

Pittsburgban és Pensylvániában a sztrájkolók és a rendőrök, valamint a sztrájkolók és a

sztrájkörök között véres összecsapásokra is került sor.

Rooseveltt elnök a New-York Times értesülése szerint ismét elhalasztotta az október közepére beígért döntését a valutakérdésben és úgy határozott, hogy csak a legnagyobb ünnepnapon: november 30-án hozza nyilvánosságra terveit. Amennyiben az október 3-án kezdődő angol-amerikai adósságrendező tárgyalások megegyezésre vezetnek az angol font és a dollár szilárd értékviszonyának lerögzítése érdekében is, akkor

Rooseveltt elnök november 30-án be fogja jelenteni a dollár végleges stabilizálását és az aranystandard visszaállítását.

Az új aranystandard azonban sokkal alacsonyabb lesz, mint a régi volt. Valószínűnek tartják, hogy az amerikai helyzetre való tekintettel Rooseveltt elnök kénytelen lesz minden engedményt megadni az angoloknak. Csütörtökön kinevezték az angolokkal tárgyaló amerikai bizottság tagjait. A pénzügyminiszteriumban folytatandó tárgyalásokat az amerikai kormány részéről Hull külügyi államtitkár, Acheson helyettes pénzügyi államtitkár és Lyversay, a külügyminiszterium gazdasági ügyvivője irányítják.

Melyik?

Irta: FRANCOIS DELMONT.

Denise közömbös arccal lépett ki Rue Raspail-i kis palotájuk kapuján. A portás sapkáját levéve kérdezte:

— Hozzassak taxit?

— Köszönöm, gyalog megyek. — felelte Denise. Amikor a szomszéd uccába befordult, megállt és óvatosan körülnézett. Majd intett a taxilómáson első helyen álló sofförnek. A Lafayette-áruházhoz vitette magát. Ott az egyik kapun bement, a másikon kijött és újra taxiba ült, de ennek a sofförnek már bementa André lakása címét.

A nagy festő kitörő örömmel fogadta, mint mindig.

— Csodaszép vagy ma, Denise...

A szép, fiatal asszony letette kalapját, kabátját és leült az állvánnyal szemben, ahol a képe már csaknem teljesen kész volt.

André elragadtatással nézte hol a képet, hol az eredetijét és szenvedélyesen mondta:

— Nem adom oda a képet... Megörülnek a féltékenységtől, ha ez a kép, amelyikben benne van a te szépséged és az én lelkem, ott állna a férjed dolgozószobájában az ő izléstelen, giccses képei közt.

— Ezt nem teheted meg, André — felelte az asszony —, hiszen ő rendelte a képet. Gyanakodnék... Így is remegek, ha rá gondolok...

— Ma ne beszéljünk gyanuról és remegésről, egyetlenem — vágott közbe André —, boldog vagyok, hogy eljöttél. Holnap van a születésnapja. Nézd, egyetlenem... — az asztala fiókjából egy kis ékszerdobozt vett ki — ne tiltakozzál, mert fájna, ha annyi bizalmam nem volna hozzám, hogy ezt a semmiséget elfogadod... Boldoggá teszel velem.

Az asszony arca vérvörös lett... Szokatlanul intett André felé, hogy neki valami ajándékkal akar kedveskedni. De nem akarta megbántani. Mosolyogva vette el a kis ékszerdobozt és kinyitotta:

gyűrű volt benne, közepén remek, nagy smaragd, körülötte tiszta tűzű briliánsok.

Az asszony örömmel kiáltott fel:

— Oh, André! Hiszen ez az a gyűrű, amelyet a multkor a kirakatban azzal mutattam neked, hogy ilyen gyűrű tetszenék nekem... de arra igazán nem gondoltam, hogy te...

— Ne beszéljünk többé róla, egyetlenem, boldog vagyok, hogy elfogadod tőlem.

Az asszony az ujjára huzta a gyűrűt. Ugy találta, mintha az uja mértékére készítették volna. De amint most tudatára ébredt annak, hogy ez a gyűrű igen drága lehetett, újra feléledt a kellemetlen érzése:

— Ne haragudj André... Nem fogadhatok el tőled ilyen nagyértékű ajándékot.

André arca elsötétült:

— Hát senki se vagyok számodra? Különbem a férjednek azt mondhatod, hogy valami vidéki rokonod küldte a születésnapjára. Ugy tudom, nem nagyon érintkezik az atyafiságoddal... Nem fog tovább kérdezősködni...

Az asszony végre belenyugodott. Bucsuzáskor legkedvesebb mosolyával mondta:

— Ha holnap újra eljövök hozzád, az ujjamon lesz a gyűrű.

Hazaérve ijedten vette észre, hogy sok időt töltött el André nál.

A szobalány jelentette, hogy a férje a dolgozószobájában várja.

Amikor felöltözve belépett a dolgozószobába, férje felállt és némi ünnepélyességgel ment elébe:

— Már türelmetlen voltam, Denise. Valamit akarnék még mielőtt elmegyünk...

Denise megdöbönt... Talán mégis gyanakszik André barátjára?

Férje a zsebéből kis ékszerdobozt vett elő:

— Emlékszel, édesem?...

Denise felnyitotta... Alig tudott egy meglepett kiáltást elfojtani: gyűrű volt a dobozban... közepén remek, nagy smaragd, körülötte tiszta tűzű briliánsok... Az ikertestvére annak, amelyet André felől kapott...

Hálás, konvencionális csók... Tudniillik, De-

nise ezt a gyűrűt a kirakatban a férjének is mutatta, sóhajtozva és a férje gavallér kedvében volt... megvette neki születése napjára...

Féléjszakán át töprengett Denise, míg végül kisütötte, hogy az egyik gyűrűt el fogja adni, a másikat megtartja... Akár a férje látja az ujján, akár André, mindegyik azt fogja hinni, hogy „az ő gyűrűje”. Erre elég egy gyűrű. De melyiket adja el? Hajszára egyenlő a kettő... Az egyik nek a smaragdja talán egy árnyalattal halványabb... ezt fogja eladni.

Az ékszerész kezébe vette a gyűrűt... Első pillantásra szemelláthatólag elkomolyodott. Majd elővette a nagyító üveget és azzal is megnézte. Azután így szólt, kissé hüvösen!

— Madame, mi ilyen áruval nem foglalkozunk. Hiszen természetesen tudja, hogy a kövek hamisak?...

Denise az asztalra fogódzott. Ugy érezte, hogy a bolt forog körülötte. Valósággal émelgett a gondolatától, hogy a születésnapjára egyik gyűrűt hamis... De melyik?

A hamisnak mondott gyűrűt visszatette a tárcájába, majd lehuzta a kesztyűjét, levette az ujjáról a másik gyűrűt, amelyik ikertestvére ennek és most már szinte remegve kérdezte:

— És ez itt?...

Az ékszerész megnézte a gyűrűt s már első pillantásra bólintott. Azután alaposan szemügyre vette nagyító üveggel és végül így szólt:

— Ezek a kövek valódiak... Csodaszép a smaragd... Nem nagyok, de ritka tiszta példányok a briliánsok... Mennyibe került?... Mégér legalább huszezer frankot.

— Köszönöm, meg gondolom még... mondta Denise és hazasielt. Otthon a hamisítványt gondosan elzárta egy rejtett fiókba. Azután nézegette, forgatta a valódi gyűrűt. Közel volt az örüléshez... Melyik adta a hamisat?... Melyik csalta meg és neveti ki lovagiatlanul, férfiatlanul, alias módon?... Ugy érezte, hogy a legutóbbi órában menthetetlenül, helyrehozhatatlanul meggyűlölte mindkettőt.

A Victoria-bank épületében állítják fel az aradi munkabíróságot

Aradváros vezetőségének ülése — A város viseli a Munkakamara és Munkabíróság ellátásának terheit

Egészen új gondokat okoz Aradváros vezetőségének az a törvény, amely arra kötelezi a várost, hogy egy a Munkakamara intézményének, mint a mellette felállításra tervezett Munkabíróságnak megfelelő helyiséget adjon. A Munkakamara számára a városvezetőség — mint ismeretes — már megszavazott egy fél-évi házbér-megváltást, amely rendkívüli hitel folyósítása formájában lesz folyósítva: pénteken délután vizsolt a Munkakamara titkárnak, dr. Vladislav Cornélnak előterjesztése alapján a Munkabíróság ellátásának problémáival foglalkozott a városi tanács állandó választmányja, mivel ezen intézmény számára is köteles megfelelő helyet adni, valamint ellátásáról gondoskodni a város, ha azt kívánja, hogy ezek a munkavédelmi intézmények itt funkcionáljanak Aradváros falai között.

Jól tudjuk, hogy az utóbbi években hány nagyfontosságú közintézményt vesztette el a város más élelmesebb konkurensek befolyásai miatt. Ezek az intézmények természetükénél fogva élénkebb gazdasági vérkeringést jelentettek Aradváros polgársága számára s épp ezért okunk volt sajnálkozni elvesztésük felett. Azok az új intézmények azonban, amelyekkel újabban ajándékozták meg a várost, főképpen új terheket jelentenek a város költségvetése számára, amiket attól függetlenül, hogy egy a Munkakamarának, mint a Munkabíróságnak külön költségvetéses alapjai is vannak, a város polgárságának kell viselnie. Éppen ezért a városvezetőség kötelességszerűen vette alapos megfontolásra azt a kérdést, hogy igényt tartson-e vagy ne a Munkakamara mellett működő Munkabíróságra?

A közelmúlt napokban, amint jelentettük, ez ügyben Aradon járt Dumitrescu bucaresti-i vezérfelügyelő, aki meghallgatta az érdekeltek véleményét a Munkabíróság felállítására vonatkozólag. Aradváros vezetősége hajlandónak is mutatkozott rá, hogy az új intézmény törvényes fenntartásának terheit vállalja, mert felfogása szerint ezáltal a város lakosságának tesz szolgálatot, másfelől pedig fokozni kívánja a Munkabíróságra Nagyváradról és Temesvárról ideseregő érdekeltek által a város idegenforgalmát. Ezeket a szempontokat hangsúlyozta a városvezetőség pénteki ülésén Lőcs Rezső dr., valamint Nagy Sándor dr., amidőn annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy Arad ragaszkodjék az itteni Munkabíróság felállításához és erre vonatkozólag jóváhagyólag vegye tudomásul a Munkakamara előterjesztését.

Hosszas és részletes vita után ezért a városvezetőség olyértelemben döntött, hogy kéri fogja a Munkakamara melletti Munkabíróság felállítását, amely számára egy tiszobás apartementet hajlandó kibérelni a Banca Victoria épületében. A Munkakamara és Munkabíróság lakbérére igaz hogy 54 ezer lejes tehertöbbletet jelent a városi költségvetés s így a polgárságra nézve, de remélik, hogy az intézmények tevékenysége ezt az áldozatot, valamint a takarítással, fűtéssel és világítással járó anyagi kötelezettségeket úgy erkölcsileg, mint anyagiilag meg fogja téríteni. A városvezetőség megszavazta a Munkakamara beadványát, egvelőre minden ismert és még ismeretlen terheivel egyetemben, remélve azt, hogy ezek az intézmények idegenforgalmukkal busásan megtérítik majd a rájuk fordított összegeket.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, opehajtó a FOLDES-féle SOLVO-pirula FÖLDES-gyógyszertár ARAD.

PAPLANT SZENTGYÖRGYINÉL vegyen!

MIÉRT?

Mert paplanvásárlásnál fontos a jó minőség és a készítési módszer. — Ez pedig SZENTGYÖRGYINÉL garantálva van. — Brocat, cashmir, satinpaplanját, — pehely, gyapju vagy vattával töltve — modern mintázatban — most rendelje meg! 2632

Háborúra számít a szovjet

Holtpontra jutott a leszerelési akció -- Elutasították az olasz javaslatot -- Angol támogatás a német kölcsön-igénylések számára -- Korlátozni kell a német kivándorlást

Genéből jelentik: Népszövetségi körök érdeklődéssel kísérik Paul Boncour francia és báró Neurath német külügyminiszter tanácskozásait. Neurath német külügyminiszter ma esti elutazásával kapcsolatosan Genfben az a felfogás alakult ki, hogy

a leszerelési akció teljesen holtpontra jutott.

Nem sikerült lidat építeni az angol, francia és olasz felfogás között, de egyáltalában nem lehetett közeledést létrehozni a francia és német álláspont között sem. Az olasz javaslatot, mely szerint

Németországnak engedték meg, hogy hadseregét 200 ezer főre emelje, tunkokat és ágyakat szerezhessen be és megerősítse keleti határait, a franciák mereven elutasították.

Feltűnést keltő londoni távirataink szerint Montague Norman, az Angol Bank és dr. Schacht a német Birodalmi Bank kormányzója között titkos megállapodás jött létre. A megállapodás értelmében

Montague Norman bizalmas utasítást adott ki az angol nagybankoknak arra nézve, támogatassák a londoni piacon a német kölcsönkéréseket.

Az angol pénzügyi körökben erős nyugtalan-ság uralkodik a titkos megállapodás hírére.

Genéből jelentik egyébként, hogy De Graef holland külügyminiszter javaslatot nyújtott be a németországi események miatt a Népszövetséghez. A javaslatban leszögezi, hogy nem akar beavatkozni Németország belügyeibe, viszont fontosnak tartja, hogy

gyakorlati rendszabályokat léptessenek életbe a németországi kivándorlás kérdésében.

Itt írjuk meg, hogy a szovjet hivatalos lapja, az Izvesztija új világháború veszélyéről ír. A lap szerint a távolkeleti események olyan konfliktust idéznek elő, amit nem lehet Ázsiára lokalizálni és, amely szükségszerűen világháborúhoz vezet. Újabban a keletkínai vasut igazgatóságából eltávolították az orosz tisztviselőket és karhatalommal akadályozták meg, hogy azok tevékenységüket folytassák. Ez a mandzsu eljárás — írja a lap —, amely mögött Japán áll, feltétlenül háborúra vezet. Az Izvesztija vezércikkének ez a címe: „Robban már az újabb világháború bombája”. A cikk azzal fejeződik be, hogy a legutóbbi konfliktus most már elkerülhetetlenül teszi Oroszország számára jogainak erélyes védelmét.

Borzalmas pánik kilenc halottal a bucaresti-i zsidótemplom péntek esti istentiszteletén

Egy hisztérikus asszony megdöbbenő tömegkatasztrófát idézett elő — Sötétség borult a templomra, amelyben

kilenc nőt taposott halálra a menekülni igyekező tömeg

Száznál több sebesültje van a végzetes tűzriadalomnak

Bucurestiből jelentik: A grivici negyedben lévő zsidó templomban megdöbbenő szerencsétlenség játszódott le a péntek esti órákban. A zsidó ünnep alkalmából, a nagy befogadóképességű zsinagóga zsufolásig megtelt hívőkkel, akik áhitattal vettek részt az Istentiszteleten. A hosszunap előestéje alkalmából tartott fényes Istentisztelet javában folyt, amikor

hirtelen sötétség borult a templomra.

Valahol rövidzárlat történthetett és emiatt az összes lámpák kialudtak. A hívek nyugtalanodni kezdtek, azonban semmi különösebb nem történt volna, ha

a nők számára épített karzaton egy asszony hisztérikus rohamában, velőtrázó hangon fel nem sikolt:

— Tűz van!

A sötétségben elhangzott kiáltás borzalmas következményeket vont maga után. A templomban leirhatatlan pánik keletkezett. A hívek kétségbeesetten igyekeztek a kijáratok felé és

egymást taposva, egymás hegyén-hátán menekültek a sötétségbe borult zsinagógából. A legborzalmasabb pánik a karzaton tört ki, ahonnan kétségbeesett asszonyok, akik nem tudtak a lépcsőlejárathoz jutni, levetették magukat a tömeg közé.

Hatalmas tűzoltó-készültség és rendőri kirendeltség érkezett rövidesen a helyszínre, kiderült, hogy tűz egyáltalán nem volt

és a mentők csapata előtt teljes borzalmasságában kibontakozott az a katasztrófa, amelyet egy szerencsétlen asszony hisztérikus ijedsége okozott. A templom padlója vérben uszott és összetört testek egész tömege vonaglott rajta. Megállapították, hogy

kilenc asszony legrás következtében szörnyethalt. Ezeket teljesen széttaposták a pánifélelemben. Harminc rendkívül súlyos sebesültet szedtek fel még a halottakon kívül a templom kőpadlójáról.

akiket nyomban kórházba szállítottak. Sérüléseik nagyjából életveszélyes. A könnyebb sebesültek száma az első híradás szerint meghaladja a százat.

CORSO-MOZGO mai műsora: STRAUSS OSKAR zene. Az operettek operettje! AZ URAK A MAXIMBOL!

Humor, tánc, zene, kedély!

LEE PARRY — OSCAR KARLWEISS
LEO SLEZÁK — JOHANNES RIEMANN

A 3 órai előadás 8, 12, 16, 20 lejes helyárrakkal!

Az ügyvéd és a golyó

Irtá: Fekete Tivadar

Most, hogy eltemették a temesvári ügyvédet, akit hivatása gyakorlása közben ért utól a golyó, az újságíró glasszékeztvűt huz a kezére és hozzányul a tárgyhoz, amelyhez a temesvári eset óta egy nagyváradi és szatmári eset is csatlakozott. A drámának, mindhárom esetben és legvégső boncolásban négy hangos és egy néma szereplője van. A négy hangos szereplő: az ügyvéd, a végrehajtó, a szenvedő fél, tehát az alperes és ezeken kívül: a golyó, a konyhakés, vagy a fatuskó. Ez az utóbbi három reprezentálja az ökológót, a valóságban és szimbólikusan is és most ezekhez némán, rongyosan, éhes száját forradalmak felé viczorítva, egy egész földrész megváltás felé kívánczó szenvedésében csatlakozik az ötödik szereplő: a krízis. A dráma tehát, az öt szereplő között bomlott a végkifejlés felé, a temesvári esetben halálos, a másik két esetben majdnem halálos fináléval. Annyit azonban a vak is lát, hogy a temesvári precedens szülte a váradit és a szatmárit és hogy sem az árverező ügyvéd, sem a kísérletet demonstráló végrehajtó, sem az alperes nem egészen egyéni figurái ennek a végzetes bábszínháznak, hanem mind a hármán típusok sorából fonódik a kottéria: a bacillus tehát nem temesvári, nem váradi, szatmári; európai, ha tetszik, vagy korszerű bacillus és a kottériában, a fejbévágott, az agyonlőtt és a majdnem agyonlőtt ügyvéddel együtt véresen szükköl, ijedten tántorog és knokautolva bukik fel: maga a szellem, vagy a szellem módszerei.

Minden tisztelet annak a polgári törvénykönyvnek, amely az adóbehajtást, vagy a magánhitel végrehajtását, stabil cölöpökkel biztosítja. És föltétlen tisztelet ezenkívül az ügyvéd mesterségének is, amely a paragrafusok halott betűi között oly sokszor teremt megértést, emberi életet, konszolidációt, jogfolytonosságot és jogérzést. Ennek a mesterségnek hite és tartalma van, éppen úgy, minthogy hite és méltósága van a bírói talárnak. De nyilván nem véletlen, hogy Magnaudról, a jó bíróról könyvet írtak már, viszont Magnaudról, a jó ügyvédről, nem írtak könyvet. A hiten, a méltóságon és az emberi tartalomtól ennek a mesterségnek van expenznótája, van könyörtelen érdekvédelme és van nem egy típusban és nem egy egyénben valamilyen olyan velleitása, amit a német ezzel az igével fejez ki: „Draufgehen.“ Precedens is van arra, amit mondok: hallottam már ügyvédet, aki így beszélt: „Adja csak át nekem nyugodtan az ügyet, én majd az ingéig megyek.“ — (Vigyázat, nem válóperről volt szó, hanem valamely követelés behajtásáról.) És az ügyvéd nem azért áll helyt, kliense védelmében, hogy csakugyan ne menjen az ingi, vagy a párnáig, ha kell. Eszem ágában sincs általánosítani. Azt mondom, vannak ilyen ügyvédek, mint ahogy vannak, természetesen: az emberi lélek összetételének ezer színénél és árnyalatánál fogva justizmordok is s a justizmordot formulázó bírák is.

Világos, hogy amit a temesvári furdóberlő, a nagyváradi cipőkereskedő, vagy a szatmári korcsmáros elkövetett, az a legdurvább ökológónak, a felindult önbíráskodásnak és a törvény ellen való — lehet, hogy sokszor menthető — lázadásnak az illusztrációja. Az ökológó akkor is az, ha annak, aki él vele, igazsága van. Az alperesek mind a három esetben — hogy enyhe szóval éljünk — kilengtek. Hogyan? Abból a türelemből, és abból a polgári megadásból, amelyet a törvények, az emberalkotta törvények követelnek. A kilengés nüanszai, egészen a gyilkosságig variálódhatnak és én mégis most, hogy az utolsó görögök is ráhullottak a temesvári ügyvéd koporsójára, tudnék néhány mentő szót eldadozni, az alperesek mellett is. Nem, nem élünk Texasban, de ezt neccak az alperes vegye tudomásul, hanem higye el az ügyvéd, a végrehajtó és a felperes is. Van valami végzetes a levegőben: a végrehajtót és az ügyvédet, mind a három erdélyi esetben, fegyveres alperes várta a kitűzött terminuson. De micsoda mélyseges gyökerű vegzatura lehet ez, milyen bősztító és elkésztítő metódus, amely odáig viszi az árverést, vagy végrehajtás processzusát, hogy a szenvedő fél, úgy fegyverkezik fel reá, mintha az bejelentett mozgósítás, vagy hadiparancs lenne?!

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Constructia építőipar R. T.

Arad. Str. Iosif Vulcan 6. (Kazinczy-ucca.)

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Odön főmérnök
műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést,
művezetést, a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kiviteig.

Elítélte a törvényszék az elhunyt özvegy Bloch Henrikné betörőit

Gyilkossági kísérlet vádját emelte Györki János ellen az ügyész — Mi történt az idős uriaszony lakásában? — „Minden gondolatom az volt, hogy elmeneküljek!“

Nagy felháborodást keltett az elmúlt év december havában az a vakmerő betörés, amelyet özv. Bloch Henrikné lakásában követtek el. Az idős uriaszony a volt Batthyány-ucca 23. számú házában lakott, amely háznak a volt Kazinczy-ucca felé is van kijárata. December tizenegyedikén este fél nyolckor, amikor az uriaszony cselédjét vacsoráért küldötte és teljesen egyedül volt a lakásban, akkor történt a betörés. Györki János aradi napszámos tört be a lakásba, míg bűntársa Bányai István a volt Kazinczy-uccában várt és figyelt. A betörő a kerítésen keresztül jutott el a lakás udvar felőli ebédlőjéig. Özvegy Bloch Henrikné éppen akkor ment be az ebédlőbe, amikor a betörő beugrott az ablakon. Az idős uriaszony megijedt és segítségért kiáltott. Az ügyészség vádirata szerint Györki János nekítámadt az uriaszonynak, fojtogatni kezdte, majd a földre dobta. A vádirat szerint a súlyos testi bántalmazás volt oka annak, hogy

az idős uriaszony a betörést követő hetekben meghalt.

Györki János, amikor az uriaszony eszméletlenül hevert a földön, több kezéigébe kerülő tárgyat magához vett és a nyitott ablakon keresztül elmenekült.

Az aradi törvényszék második szekciójára tárgyalta pénteken az érdekes bűnügyet. Györki Jánost és a „falazó“ Bányai Istvánt börtönörök kísérték a bíróság elé. Minisan Livius és Reiner Györgynét mint orgazdákat vonták felelősségre a bíróság, mert az ellopott holmikat ők vásárolták meg. Mandru Miklós ügyész gyilkossági kísérlettel, rablással és betöréssel vádolta a főbűnöst, míg Bányai Ist-

vánt bűnrészességgel, a másik két vádlottat pedig orgazdasággal. Az ügyész hosszan ismertette a vádat. Az ügyész özv. Bloch Henrikné halálából és abból, hogy nyakán a fojtogatás jelei voltak észrevehetőek, arra következtet, hogy a betörő gyilkosságot akart elkövetni és az ellopott tárgyakat az uriaszony ártalmatlanná tétele után rabolta el.

Érdekesen védekezett Györki István. Minden további nélkül beismerte, hogy betörést követett el.

— *En ijedtem meg a legjobban*, — mondotta a vádlott — amikor „munka“ közben hirtelen kinyílt az ajtó és belépett egy alacsony, ősz asszony. *Minden gondolatom az volt, hogy elmeneküljek*, nehogy letartóztatassanak. Nem akartam gyilkolni, de még rabolni sem, mert azokat a tárgyakat, amelyeket elvittem, nem vettemtel erőszakkal.

Az elnök kérdéseire a vádlott kitartott amellett, hogy hozzá sem nyúlt az idős asszonyhoz. A másodrendű vádlott: Bányai István szintén beismerte vallomást tett. Az orgazdasággal vádolt férfi és asszony azonban tagadták, hogy közük van a bűnüggyhez. A törvényszéki tárgyalás során nem sikerült bizonyítani a gyilkossági kísérletet, sem a rablást, hanem egyedül a betörés nyert beigazolásra, amelyet a fővádlott beismert.

A törvényszék Györki Jánost betöréses lopásban mondotta ki bűnösnek és egy évi börtönre ítélte. Bányai István tettestársát öthónapi fogházbüntetéssel sújtották.

Minisan Livius és Reiner Györgynét felmentették az orgazdaság vádjától. Az elítéltek fellebbeztek.

Öt nap áll rendelkezésére Budapesten és Bécsben az olcsó társasutazás résztvevőinek

Tömeges jelentkezés az október 20-án induló filléres gyorsra

Kiadóhivatalainkban tömegesen jelentkeznek naponta az október 20-ikán Budapestre és Bécsbe induló filléres gyorsra, amelyet a Ripensia sportegylet az október 21-én Budapesten lezajló Ripensia—Ujpest mérkőzésre indít. A minimálisan olcsó társasutazás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg nemcsak Aradon, hanem a megyében is. A társas kirándulásban való részvételhez csupán állampolgársági igazolvány, személyazonossági igazolvány és a férfiak részére a Cercul de Recrutare igazolása szükséges, miután kollektív utlevéllel utazhatnak a társasutazás résztvevői.

A társasutazás időtartama öt nap, amely alatt bőven lesz alkalma bárkinek ügyelt elintézni.

úgy a magyar, mint az osztrák fővárosban és részt vehet a sportszezon, valamint a színházi és társadalmi eseményekben. A sportvonat utasai október 26-ikán jönnek haza Aradra. A

társasutazás résztvételi díja Budapestre és vissza, kollektív utlevéllel, vízummal, számozott ülőhelyekkel, mindössze 975 lej, a gyorsvonat harmadik osztályán, míg másodosztályon 1325 lej, amelyhez a Ripensia—Ujpest mérkőzésére szóló 50 lejes jegy megváltása is kötelező. Egyéni utlevéllel utazók számára a budapesti ut gyorsvonat harmadik osztályon 775 lej, másodosztályon pedig 1125 lej, Bécsbe a menetdíj oda és vissza, vízumokkal együtt, a gyorsvonat harmadik osztályán 2195 lej. Jelentkezési határidő: október 10-ike. Az október 2-ig jelentkezőknek a 22-én lejátszódó magyar—olasz válogatott futballmérkőzésre is biztosít jegyet a rendezőség, a belépődíj megfizetése ellenében. Mindazok, akik október 10-ike után jelentkeznek a társasutazásban való részvételre 100 lej felárat fizetnek. A rendezés szakértő munkáját a temesvári Központi Bank Menetjegyirodája végzi, míg Aradon az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap kiadóhivatalaiban lehet jelentkezni a társasutazásra.

Jó, jó, azért mégsem lehet minden excesszust, minden kirobbanást, minden drámát és marólugos újsághírt a krízis végtelen számlájára írni. Ha pedig odairjuk, akkor van krízis az ügyvéd számára is, és a végrehajtó számára is. Mind

a kettő vegye észre, hogy van, nemcsak az alperesnél, hanem saját magánál is, ha kell és ne egyedül akkor, ha az alperes kárára van krízis, hanem akkor is, ha az ügyvéd javára mutatkozik. A temesvári, a nagyváradi és a szatmári mementó nem mulhat el a huszonnegyórás szenzáció gyorsan futó izgalomban. Azokat, akik a törvény ellen lázadtak, ám sújtsa súlyos bírói ítélet, akárhánymentő mondatunk is van számukra. De azokat, akik a törvény élettelen szellemébe nem lehelik bele a humánus élő lehelletét, a belátásnak és az emberi megértésnek újjáratát fuvallatát, az emberszeretetnek és a lehető részvétnak langyos szellőjét, azokat nem a bíróság, hanem a közvélemény ítélőszéke vádolja. És volt eset rá, hogy a közvélemény követelt bírói revíziót. Vagy ha nem bíróit, legalább is lelkit, emberit, neineset! ..

Árverés közben:**Nagyváradoon meg akartak fojtani egy ügyvédet és leütötték a felperes képviselőjét**

Véres árverési jelenetek — A temesvári tragédia nyomán — Kalandos hajszja egy árverés megtartásáért

Szatmáron szintén véres jelenetek voltak az árverésen

Csak néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról a Temesváron történt megdöbbentő tragédiáról, amelynek áldozata dr. Steiner Béla, a temesvári ügyvédi kar egyik igen érdemes tagja volt. Az ismert ügyvéd ugyanis egyik ügyfele megbízásából árverést akart tartani egy összeroppant idegzetű vendéglősnél, aki dührohamban revolvért rántott elő és egyetlen lövéssel leterítette az árverési akaró ügyvédet.

Ezen a szomorú eseten felbuzdulva egy nagyváradi ügyvéd élete is veszélyben forogott. Ennek az árverésnek előzményei még 1932. december havára nyulnak vissza, amikor Friedmann Ernő cipőkereskedő egy nagyobb mennyiségű cipőt kapott bizományba a nagyváradi Kovács-cipőüzemtől. Amikor elszámolásra került a sor, Friedmann Ernő megtagadta a fizetést, amire a Kovács-cipőüzem polgári uton beperelte. Ez év márciusában a bíróság marasztaló ítéletet hozott Friedmann ellen és elrendelte az összeg végrehajtását.

Kovácsék jogi képviselője, dr. Weinberger László, amikor megjelent a pénzért, legnagyobb megdöbbenésére zárva találta az üzletet. Erre elment Friedmann Ernő lakására, ahol azzal fogadta Friedmann, hogy az üzletet elárverezték adóba. Ezután az ügyvéd lefoglalta Friedmannék lakberendezésének egy részét. Az ügyvéd ismét megjelent Friedmann Preshan-uccal lakásán, de itt újabb meglepetés fogadta. A házbeliek kijelentették, hogy aznap hajnalban elköltözött, hogy hova, azt nem tudják.

Időközben dr. Weinberger megállapította Friedmann újabb lakhelyét és tegnap került azután sor az árverésre, de ekkor kiderült, hogy a lefoglalt és elszállított butorok nem fedezik a hitelező követelését. Erre a bíróság elrendelte a folytatólagos végrehajtást.

Tegnap délután dr. Weinberger László megjelent Friedmann Ernő Szaniszló-uccai lakásán, a felperes képviselője: Wallerstein Ernő gépészmérnök. Botez Gheorghe zárgondnok és Pascal végrehajtó társaságában, hogy a folytatólagos végrehajtást foganatosítsa. Az ügyvéd először szétnézett a szobákban és az egyik sarokban egy hatalmas ládát pillantott meg. A mellette álló Friedmannétól megkérdezte, hogy mi van a ládában?

Friedmanné ekkor magából kikelve kiáltotta:

— Méghogy azt mered kérdezni, hogy mi van benne, te apagyilkos. Vedd tudomásul, hogy megöllek, mint a kutyát. És ezzel kapcsolta ki egyenkint a szennyes ruhadarabokat s addig csapkodta az ijedségtől megmeredt ügyvéd fejéhez, míg teljesen eltemette a rengeteg szennyes ruha alá. Ekkor közbelépett Wallerstein mérnök, hogy a kínos helyzetből kiszabadítsa ügyvédjét.

A másik szobából erre berontott Friedmann Ernő és „Megöllek gazember!”-csatkiáltással rohant a konyhába. Erre a végrehajtó-közegerek ereiben is megdermedt a vér és már szívesen menekültek volna a szobából, de Friedmanné egy hatalmas tuskóval elállta utjukat.

Amikor Friedmann Ernő a konyhában valószínűleg kés után kutatott, következetesen ezt kiabálta: „Inkább tíz évet ülök a megvén, de végzek egyszer és mindenkorra veletek, banditák!” Wallerstein Ernő gépészmérnök e

szavak hallatára az egyik sarokba húzódott, de szerencsétlenségére a legexponáltabb helyre, úgy hogy amikor a férfi kirohant a konyhából,

elsőnek Wallerstein mérnököt pillantotta meg és a kezében levő hatalmas tuskóval úgy fejbevágta, hogy alétlan rogyott össze.

Friedmann ekkor vérszemet kapott és újból útésre emelte a tuskót, de ebben már sikerült megakadályozni a végrehajtónak és az ügyvédnek. Ez idő alatt Wallerstein mérnök elkéülve fekiült a földön és a szívverése is alig működött. Nyomban autóért telefonáltak és a legközelebbi orvoshoz szállították, aki szemideg-szakadáson kívül több zuzódást állapított meg a szerencsétlen sorsu mérnökön. A végrehajtó-közegerek és az ügyvéd a helyszínen

MA! MA! MA!

ANGELIKA NÖVÉR

CENTRAL MOZGO.

Meggyilkoltak egy csendőrt Temesváron

Éjszakai véres támadás egy szálloda előtt — Két ismeretlen fiatalember követte el a tettet

Temesvárról jelentik: Megrendítő gyilkosság történt tegnap este Temesváron. Waltzer Márton 24 éves medgyesi illetőségű fiatalembert ismeretlen tettesek agyonszúrták. Waltzer Márton a 11-es csendőrezredben szolgált, a 4-ik századnál a Zöldpázsit-uccában volt szakács. Jelenleg szabadságon volt, szabadsága utolsó napjait Temesváron civilruhában töltötte. Este még együtt vacsorázott barátnőjével, Gruber Annával, aki 10 óra felé egy barátnője társaságában elindult hazafelé. Waltzer ugyanekkor átment a Bristolba, ahol a Bristol pincéjében találkozott egy katonával,

Gruber Anna barátnőjével, Nicola Irénnel a Pályaudvar-soron haladt, amikor a Schimmerling-korcsma közelében két fiatal fiu — az egyik 18 éves lehetett, a másik még fiatalabbnak látszott — csatlakozott hozzájuk. A két fiu tolatkodóan viselkedett, mire Gruber Anna megijedt és futólépésben elindult, hogy barátnőjét, Waltzer Mártont megkeresse. A leány a Bristolban megtalálta barátnőjét. Elmondta neki, hogy mi történt, mire Waltzer katonabarátja társaságában kijött az uccára. A két fiu ekkor már közeledett a Bristol felé.

— Ezek azok — mutatott Gruber Anna a két fiu felé.

Waltzer feléjük ment. Ami ezután következett, az pár pillanat alatt játszódott le. Szemtanuja a jelenetnek csak Gruber Anna volt, aki azonban szintén igen távol állt a férfiak-

Megkezdődött**a temesvári Mentő-sorsjegyek eladása!**

3305

Főnyeremény 250.000 lei készpénz. Húzás visszavonhatatlanul 1933. december 10-én a városházán.

1 sorsjegy 50 lei! Főelárusító: **L Ő B L**

Hirlapiroda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordóknál.

azonnal jegyzőkönyvet vettek fel az ügyről és anélkül, hogy folytatták volna az árverést, elindultak a veszélyes csatahelyről.

Természetesen a véres kimeneteli incidens miatt Wallerstein mérnök súlyos testi-sértés címen bünvádi feljelentést tett Friedmann Ernő ellen. Ugyancsak bünvádi feljelentést tettek az ügyvéd, zárgondnok és végrehajtó is.

Szatmáron szintén botrányos, véres jelenetek közepette ürittetett ki az adóvégrehajtó egy vendéglőt. Gitta Ilie korcsmáros az Iskolaközben levő vendéglője után 12.000 lej talvalyi adóval tartozik. A korcsmáros nem fizetett, mire lefoglalták az egész berendezését, amelyre tegnap délelőtt 10 órára tüzték ki az árverést. Hüller Pál adóvégrehajtó egy rendőr kíséretében megjelent Gitta korcsmájában, hogy az árverést megtartsa, de vevő nem jelentkezett, mire a lefoglalt holmikat a piacra akarták kihurcolni. A vendéglős harcias felesége a végrehajtónak támadt és egy négykörös kenyérral úgy fejbévágta a végrehajtót, hogy annak arcáról lejött a bőr. A végrehajtást félbeszakították, mert a véres Hüller végrehajtót orvosi segélyben kellett részesíteni. Délután az adóhivatal két végrehajtót küldött ki, akik mellé a rendőrkesztura megfelelő számú rendőrt adott. Mikor a hatósági emberek megjelentek a korcsmában és hozzákezdtek a berendezés kiszállításához, Gitta korcsmáros felesége előrántott egy Browningot és kijelentette, hogy agyonlövi az urát, a végrehajtókat és önmagát is, ha kihordják a holmiját. Az elszánt korcsmárosné meg is töltötte a pisztolyt és ráfogta az egyik végrehajtóra, de elsiütni már nem volt ideje, mert a rendőrök rárohantak és kicsavarták kezéből a revolvért. Ugy a harcias asszony, mint az ura elleni bünvádi eljárás indult. Az asszony lefegyverzése után különben a vendéglőt kiürítették a végrehajtók.

CENTRAL-MOZGO: Premier, ANGELIKA NÖVÉR. A szeretet, a szerelem és a hit filmje. Főszerepben: SUSANNE MARVILLE. A film németnyelvű változatban kerül bemutatásra. Délután 3 órakor mérsékelt helyárak.

SELECT-MOZGO: AZ ÜLDÖZŐ. Stáger-film. Főszerepben: SUSANNE ALBERS és EGGERTH MÁRTA. Előadások délután 3 órától.

Titokzatos szekta kábulatába menekülnek a gazdasági válság elől Paulis község lakói

Villanyvilágítást kap az idén Paulis község -- Küzdelem a halászati jogért -- Tönkrement a paulisi szőlők fele -- Buzakenyér kerül most Paulison a gazdák asztalára

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) ... „Erről a faluról nagyon keveset írhat” — mondja egy hegyaljai ismerősöm, aki teljesen tájékozott az itteni viszonyokban — mert Paulis ma már teljesen jelentéktelenné vált.

Tény, hogy első látásra ez a kis, 2700 lakosú község nem sokat mutat. A közeli szüretre készülődés sem igen látható, pedig valaha a paulisi szüretnek országshíres híres volt. Társadalmi előkelőségek egész sorozata járt ide a vidám szüretre, muzsika, nevetés, énekszó visszhangzott a paulisi hegyekben. Annál nagyobb a csend mostanában... de nincs is minek örülniök, hiszen az idén a szőlők fele tönkrement és a legtöbb birtokos örül, ha a sűrű permetezéssel sikerült termésének ötven százalékát megmenteni.

— *Lutrl volt az idén a szőlő* — mondja nekem *Ianota* Miklós községi bír. aki maga is több szőlő birtokosa. — Ha az ember véletlenül eltalálta, mikor kell permetezni, megmentette a termését. Kiszámítani nem lehetett, egy-két napos késés már súlyos kárt jelentett.

Társadalmi élet, kereskedelem, ipar... szinte ismeretlen fogalmak Paulison. A lakosság Aradról és Lippáról szerzi be mindazt, amire szüksége van és így alig néhány kereskedő reuzálhat a faluban. Vagyonilag sem áll valami jól a község. *amit ékesen bizonyít a düledező iskolaépület.* Párezer lejbe kerülne a renoválás, de erre sincs pénz, mert az adók csak nehezen folynak be... a paulisiaknak nincs miből fizetniök. Az egyetlen nevezetessége a községnek az a néhány szekta, amely titokban működik és amelyről a paulisi házakban sokat mesélnek esténként. A miniszteri rendeletek szigorúan megtiltják a pentikoszta-
listák működését, de — mint a faluban mesélik — az Amerikából importált tanok mégis hódítanak a miszticizmus felé hállo lakosság körében és a titkos összejövetelek továbbra is folynak. A „Szentlélek-hívek” — így nevezik általában a pentikoszta-
listákat — szertartásairól egész regényeket suttognak a faluban. Azt mondják, hogy az összejövetelek alkalmával egyiket-másikat megszállja a Szentlélek, elterül a földön és görcsös vonaglások közepette beszél eddig még nem hallott, ismeretlen égi nyelveken. Ilyenkor már a Szentlélek szól belőle és szavalt csak azok értik, akik

maguk is „apostolai” a tannak. És a gazdasági válság sokezer bajával sújtott egyszerű falusiak a miszticizmus karjaiban keresnek menedéket sok szenvedésük elől...

De Paulis, dacára annak, hogy a viszonyok nem teszik lehetővé fejlődését, az idén mégis kap villanyvilágítást. *Gulácsy Márton* jegyző, aki lelkesen dolgozik a falu fejlesztésén és *Ianota* Miklós bír. érdeme lesz a paulisi villany. Az alapokat már lehelyezték és nagyszerű ötlettel szerzik meg a szükséges tőkét az áram bevezetéséhez. Elhatározták ugyanis, hogy

a községhez tartozó erdőkhől ez év őszén körülbelül kétezer köbméter adnak el, amiből 160 ezer lej bevételre számítanak. Ebből a pénzből építik ki a paulisi villanyvezetékét

és hamarosan már nyilvános árverést irnak ki a munkálatokra. Nem volt könnyű dolog rábeszélni a konzervatív parasztságot arra, hogy a tervhez hozzájáruljon, de *Gulácsy* és *Ianota* energiája ezt az akadályt is elhárította. S ezzel Paulist számos nagyobb, forgalmasabb hegyaljai község nivója fölé emelték.

Érdekes nanaszról hallok a községben és ez a panasz ma már a hatóságokat is foglalkoztatja. Az új törvény értelmében a folyók mentén a halászati jog a községet, illetve a partmenti lakosságot illeti. Ezzel szemben a paulisi partoknál a halászati jog egy aradi halásztársaság kezében van, amely azonban a községnek sem fizet semmitőle illetéket és így Paulis teljesen elesett a halászat jövedelmétől. A partmenten lakók sorban keresték fel a jegyzőt nanaszukkal és orvoslást kértek.

— Mi nem akarunk üzletet csinálni belőle — jelentették ki — mi azt akarjuk, hogy a jogot adják vissza nekünk és mi élhessünk vele. *Néhány halat fogunk s az olcsó táplálékot jelent nekünk,* ami a mai helyzetben megkönnyíti megélhetésünket.

A lakosság kívánságára *Gulácsy* jegyző az aradmegyei prefektúrának tett jelentést az esetről és kérte, *indítsák meg a vizsgálatot annak megállapítására, miért nem tud a halászati jog kiadásáról maga Paulis község és miért nem fizetnek megfelelő taksákat a községnek a jogért.* Egyben kérte a prefektúrát,

Megszökött egy veszedelmes betörő az aradi ügyészség fogházából

A tiz esztendőre elítélt betörő rejtélyes eltűnése. Az aradi rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be az eltűnt kézrekerítésére

Titokzatos fogolyszökés ügyében folytat vizsgálatot az aradi ügyészség, valamint az aradi rendőrség. Tegnap délelőtt ugyanis rejtélyes körülmények között eltűnt az aradi ügyészség fogházából egy veszedelmes betörő, *akül huszonnégy óra óta hajszolnak az aradi büntügyi hatóságok.* A szökés részletei egyelőre még ismeretlenek és csupán a következő adatok állnak rendelkezésre:

Csütörtökön délelőtt az aradi ügyészség fogházában levő rabok az udvaron kosarakat fontak. A munka keltő felügyelet alatt folyt és éppen ezért érte váratlanul a fogház igazgató-ságát a bekövetkezett esemény. Mikor ugyanis a foglyokat visszakisérték cellájukba, az örök rémülten konstataáltak, hogy az egyik rab:

Oprea Ascasié tiz esztendőre elítélt veszedelmes betörő hiányzik

a sorból. Nyomban alarmot vertek és végigkutatják a egész épületet és környékét, azonban hiába, a betörő nyomtalanul eltűnt. Jelentést tettek az esetről az ügyészségnek, amely szigorú vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogyan szököhetett meg a veszedelmes gonosztevő a szigorúan őrzött udvarról. Értesítést kapott a rendőrség is, amely energikus nyomozást indított meg a szökött rab kézrekerítésére. *Oprea Ascasié* nemrégiben ítélték el sorozatos bűncselekményei miatt tiz évre, azonban ügye fellebbezés alatt áll s így egyelőre az aradi ügyészség fogházában maradt. A veszedelmes betörő ugylátszik régen készült elő szökésére és a vizsgálat abban az irányban is megindult, voltak-e segítőtársai a megszökött rabnak. Az ügyben már több kihallgatás is történt, a vallomások azonban még egyelőre nem derítettek világosságot a történetekre.

adják vissza a halászati jogot a lakosságnak, amelynek ez megélhetést jelent. A faluban erősen reménykednek abban, hogy a földművelés mellett most a halászat is megkönnyíti egzisztenciájukat, amelyet most nehéz munkával kell megszerezniök.

A helyzet azonban mindenképpen jobb, mint tavaly. Paulis lakosaj *az elmúlt évben kukoricakenyérrel ettek,* mert termésiük gyenge volt és a kevés buza vetőmagnak kellett. *Az idén szép buzakenyér kerül az asztalra* és falun ez már bizonyosfoku jólét jele.

Este lesz, mire a villamosunk kirobog a paulisi állomásról. Csak itt-ott villan fel a házakban a petroleumlámpás sárga fénye, jövőre már villany ég itt. Mindenfelé nagy a csend és némán virrasztanak az elhagyott kolnák a hegyaljai éjszakában...

Marosi Rudolf.

Kineveztek egy óvónőt egy Mosóczy-telepi nem létező óvodába

Érdekes vita Aradváros vezetőségének mai ülésén

A tisztviselői áthelyezések formalitásairól intézkedő törvény, amint köztudomásu, kifejezetten előírja, hogy egy állami, vagy városi köztisztviselő csakis abban az esetben nevezhető ki egy állásba, ha az az állás létezik is és ténylegesen nincs betöltve. Az ilyen állások létezése esetén természetesen szó sem lehet két köztisztviselő közötti helycseréről is, vagy ha két egyforma állás közül az egyik állás megürül, úgy a másik állást betöltő tisztviselő kérheti a minisztériumtól áthelyeztetését. Mindehhez csupán annyi szükséges, hogy az állás tényleg meglegyen.

Aradváros vezetőségét pénteken délután azonban egy olyan eset foglalkoztatta, amelyben váratlan fordulatok derültek ki. Az ügy tárgyalására az a körülmény adott okot, hogy *Maria Ene* óvónő az egyik vidéki óvodából az aradi Mosóczy-telepi városi óvodába kérte áthelyeztetését a közoktatásügyi minisztériumtól, azzal a mindenképpen méltánylandó indokolással, hogy férje Aradon teljesít állandó jellegű katonai szolgálatot, egyébként is pedig tudomása szerint a gredistei város óvodában az állás üres. A városi kulturatanácsos terjesztette a városvezetőség elé az ügyet, kifejtve, hogy az óvónő kérése mindenképpen indokolt, csupán az a bökkenő, hogy a Mossóczy-telepen nincsen a városnak óvodája. Ennélfogva a kérés egyelőre tárgyaltannak tekintendő, az idevonatkozó rendelkezések értelmében.

A városvezetőséget láthatólag meglepte a bejelentés, mivel mindenki arra volt elkészülve, hogy ha vita is fejlődik a kérvény körül, az csupán az anyagi kérdések taglalásánál következhetik be. Az egyik érdemes városi tanácsos mindennek ellenére is azt fejtegette, hogy mennyire szükség volna rá, hogy a jelentkező óvónőt elhelyezzék a Mossóczy-telepen, ahol számos kisgyermek él. Mivel az a kérdés merült fel ezzel kapcsolatban, hogy vajon érdemes volna-e az óvónő meglévő kinevezéséhez egy óvodát építeni fel a Mossóczy-telepen, hogy végül is ilymódon jöjjön rendbe a dolog, a polgármester a terv ellen már eleve óvást emelt, kifejtve, hogy talán így tul sokba fog kerülni a városnak ez az egész mulatság. Igaz, hogy jó, ha minél több óvoda van egy város területén, — szögezte le elvben a városi tanács állandó választmánya, — de tul sokba kerülne, ha most arról kezdenének gondolkodni, vajjon építsenek-e egy óvodát, amely még nincs meg a Mossóczy-telepen, egy jóhiszemű és derék óvónő köré, csak azért, mert az illető tanerő már megvan...? A városvezetőség végül is úgy döntött, hogy a törvény szelleméhez hiven. *Ene Maria* óvónő kérvényének nem ad helyet, mivel az állás, amelyre kineveztek, egyelőre egyáltalában nem létezik és a továbbiakban „ab ovo” lemond arról az ötletéről is, hogy egy új óvoda építésével kapcsolatosan, újabb költségekre verje magát.

HIREK

Rövid nadrág, hosszú haj...

A női divat az utóbbi években határozottan a férfiak öltözködési módja felé hajlik. Alig néhány éve például széleskarimájú Girardi-kalapot viseltek a hölgyek, azonban erről a számukra nem előnyös divatról csakhamar lemondtak. Majd széles, kitömött vállakkal próbálkoztak. Autót vezettek, az autóban cigarettáztak, monoklit viseltek. Számítalan tréfára adott alkalmat az, hogy a jámbor férj kimustrált szmokingja milyen elegánsan feszített fiatal feleségén. No, de ez sem volt elég, azután jött a szmoking-viselet. A női szmoking-viselet előharcosa Marlene Dietrich volt. Fel kell tételeznünk, hogy a világ legelső filmdivájának sincs szüksége ilyen olcsó reklámra, tehát lelkes meggyőződésből öltötte magára a nadrágot — bár a fáma azt suttogja, hogy a nagy Marlene nem megy a szomszédokba egy kis feltűnésért, egy kis reklámért. Párisban, a Gara de l'Esten ugyanis piros bársonynadrágban szállt ki, amikor ellátogatott Európába. Simonyi obester párisi kalandja óta piros nadrág ekkora feltűnést nem keltett a francia fővárosban. Marlene Dietrich példáját sürgősen követték s akadnak követői ma is. Itt van mindjárt az új amerikai teniszbajnoknő: Miss Helene Jacobs, aki nagy győzelme után Marbleheadba utazott pihenni. Öltözéke: fehér tennisz-ing, rövid csizmanadrág és olyanfajta gyűrött, széleskarimájú kalap, amelyben a jó öreg Baden-Powell csatázhatott a burok földjén. Azonban másfelől ugylátszik kezdik megelégneni ezt a túlzott szélsőséget. Az új áramlat előharcosa szintén filmdiva: Gina Falkenberg német színésznő, aki kontybatűzött, hullámos, éjfekete haját viszi harcba a nőiesség mellett. A fiatal művésznő arcát kellemesen keretezi a hullámos, hosszú haj. Ha a hosszú haj divatba jönne, akkor egyszerűen megoldódna a divat bizonytalansága. Mert kontyba tűzött hosszú hajhoz bizony kissé groteszk dolog rövid nadrágot elképzelni. Ámbár... Ugyan ki tud belelátni a divatszeszély kulisszatitkaiba?... Amikor női divatról van szó, semmi sem hihetetlen!

— **IDŐPROGNÓZIS.** Feltűnésebb idő, lényegesen hőváltozás várható. Szombat délután itt-ott némi esők lehetőségek.

— **Miklós herceg országos körútra indul.** Bucarestből jelentik: Miklós herceg ma repülőgépen a flottagyakorlatokra ment. Onnan rövidesen visszajön a fővárosba, átveszi a hadseregőparancsnoki tisztelet és ebben a minőségben nagy inspekciós körútra készül az ország különböző részeiben.

— **Az angol király amnesztiát adott egy száműzött néger törzsfőnöknek.** Ismeretes az a büntetőexpedíció, amelyet egy délafrikai néger törzs ellen vezettek azért, mert megkorbácsoltak egy fehér embert. Az ezredes, akinek vezényletével a büntető-csapatok behatoltak a törzs területére, megállapította, hogy jogosan büntette meg a fehér embert a néger törzsfőnök, de miután egy színes ember nem emelhet kezét fehér emberre, mégis megbüntette és száműzte a törzs területéről. Most érkezett be az angol királyhoz a száműzött néger törzsfőnök kegyelmi kérvénye. V. György angol király megkegyelmezett a törzsfőnöknek és megengedte neki, hogy visszatérjen hazájába.

— **„Add vissza Cézárnak, ami Cézáré”.** Szelim Hasszán egyiptomi régész hatalmas ládában nagyrétekü egyiptomi régiségeket kapott, köztük remekművi bronz isten-szobrokat, szkarabeusokat, szarkofágfedeleket, mumiaálarcokat, nyakláncokat és egyéb régi ékszereket. A ládán ez a felirat állott: „Add vissza Cézárnak, ami Cézáré!” Kiderült, hogy a rejtélyes kincsészládát Dorothy Eady Plymouthi műgyűjtő küldte, aki hosszú egyiptomi tartózkodása alatt szerezte a műkincseket. Nemrég egy egyiptomi tudós menyasszonya lett és attól tartva, hogy a fáraók kincseihez tapadó átok őt is elérheti, visszaadta a műtárgyakat a kairói múzeumnak.

— **Megmérgezte magát a temetőben egy aradi asztalos.** Az aradi felsőtemetőben ma délelőtt eszméletlen állapotban talált az őrszemes rendőr egy férfit. Nyomban értesítette a mentőket és a rendőrséget. A mentők az eszméletlen férfit be szállították a kórházba, ahol megállapítást nyert, hogy a férfi mérget ivott. A zsebeiben talált irataiból kiderült, hogy Löwy Dávid aradi asztalossal azonos. A késő esti órákban magához tért és elmondta, hogy feleségével összeveszett, ezért követelt el öngyilkosságot, 15 brompasztillát vett be. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **HOSSZUNAPI ÁHITAT ARADON.** Ma este megteltek a zsidótemplomok hívőkkel, akik lélekben elmélyedve fogadták az új ünnep elővetelét, a töredelmes bűnbánat beköszöntését. Az aradi neolog templomban dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi emelkedett szellemű beszédet mondott, majd Weisz Sándor főkantór gyönyörűen intonálta az ősrégi gyászenéket, a „Kol nidré”-t, amelynek rituális elbódásával nagy hatást keltett. Nagy Aranka temesvári urasszony, a kitűnő hangversenyekes nő művészi szót énekelt, mellyel emelte az ünnep dhatatát.

— **Fekete zászló a háton.** Bucarestből jelentik: A valkovi határország értesítést kapott, hogy a Fekete-tengeren egy szovjetbárka siklik a román partok felé. Az orosz bárkán fekete hobogó leng. Moldoveanu rendőrtiszt, helyettes révkapitány, Bantoianu detektív év két bucuresti-i újságíró egy bérelt vitorlásra a szovjetbárka üldözésére indult. Mintegy hat kilométerre a parttól, a román bárka elsüllyedt és a négy üldöző a tengerbe veszett. A titokzatos orosz bárkának sikerült elmenekülni.

— **Hatvanöt éves pécskai napszámos öngyilkossága.** Magyarpécskáról jelentik, hogy Nagy János hatvanöt éves napszámos pénteken reggel öngyilkosságot követett el. Reggel, valamivel hat óra után, az istállóba ment és felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Az öngyilkosság oka: gyógyíthatatlan betegség. Nagy János csonttuberkulózisban szenvedett. Napokkal ezelőtt készülődött a halálra és sikerült is életét eldobnia magától, anélkül, hogy tettét még idején megakadályozhatták volna.

Kommunista repülőgép Páris felett

Párisból jelentik: Pénteken este Páris felett megjelent egy repülőgép, mely kommunista propaganda-anyagot tartalmazó iratokat dobott le a Schneider-Kreuzot ismert francia fegyver és löszergyár területén. A repíratok kapcsolatban állanak az új munkások világkongresszusával, amely most tartja üléseit Párisban.

— **Arany az ucca alatt.** Madridból jelentik: A spanyol fővárosban azt remélik, hogy valóra válik az az évszázados legenda, hogy a főváros uccái alatt mesés értékű kincsek vannak. Botiva, az ismert nemzetközi varázsvesszős aranykutató, napok óta azt hangoztatja, hogy megfigyelése szerint, a főváros uccái alatt arany van elásva. Botiva kísérletei a múltban is sikeresek voltak és ezért elhatározták, hogy az általa megjelölt pontokou megkezdik az ásásokat.

— **Elzárásra ítélték egy jugoszláv exminisztert.** Zágrábról jelentik: Trumbics Antal volt jugoszláv külügyminisztert a zágrábi rendőrbíróság 30 napi elzárásra ítélte. Az exkülgügyminiszter 1929-ben, a június 6-ikán megalakult új kormányval szemben erősen ellenzéki magatartást tanúsított. Most izgatás miatt hoztak ellene rendőri ítéletet, miután a Horvátországban most folyó községi választásokkal kapcsolatban felhívást intézett a néphez, hogy ne vegyenek részt a választásokon. Trumbics Antal fellebbezett a rendőrbíróság ítélete ellen.

— **Az aradi római katolikus esperesi kerület október 5-én gyűlést tart Magyarpécskán.** A gyűlésen dr. Lakatos Ottó és Mahig Berard vesznek részt az aradi Minorita-rend részéről. Az espereskerületi gyűlés elnöke Mayer Ker. János ujaradi apátplébános lesz.

— **Bacillusok a telefon tölcserében.** Prágából jelentik: A közegészségügyi intézet emberei megvizsgálták 250 telefon mikrofonját. 150 magán és 100 nyilvános telefon mikrofonját elemezték bacillus-szempontról. A 100 nyilvános telefon mikrofonja közül 36-on százezer baktériumot találtak. Tíz mikrofonban 1000—10.000 bacillust találtak, négyen pedig 10—100.000-et. A régi típusú, tölcseres mikrofonokban háromszor annyi a bacillus, mint a modern lapos mikrofonokban. A nyilvános telefonkészülékek bacillustartalma háromszor akkora, mint a magántelefonoké. A közegészségügyi intézet szükségesnek tartaná, hogy a mikrofonokat hetenként legalább egyszer 70 százalékos alkohollal lemossák.

URANIA

MA. szombaton 3, 5, 8 és 10 órákor. — 8 órákor 8, 10, 13 lej. 5 órától 10, 18 és 20 lej.

Gaál Franciska,
Paul Hörbiger
cigányzene mellett
mulatnak.

Jön:
MODERN HOZOMÁNY.
Egbert Mártha, Georg Alexander
Nem kértem ki vagy
Liane Haid, Gustav Fröhlich

— **INFLÁCIÓT KÖVETEL AZ AMERIKAI KONGRESSZUS KÉTSZÁZ TAGJA.** Washingtonból jelentik: Thomas aklahomai demokrata szenátor közölte, hogy Roosevelt elnök elé a kongresszus kétszáz tagja nevében táviratokat és leveleket terjeszt, amelyek egyhangulag inflációt követelnek. Thomas kijelenti, hogy körkérdezt intézett a kongresszus tagjaihoz és a válaszból arra a megállapításra jutott, hogy a kongresszus nagy többséggel helyesli az inflációs politikát.

— **Megnagyobbítja a város az aradi izraelita temető területét.** Az Aradi Zsidó Szentegylet két héttel ezelőtt arra kérte a város vezetőségét, hogy temető céljaira újabb területeket bocsásson rendelkezésére, miután a temető annyira megtelt sírokkal, hogy rövidesen újabb sírok számára nem marad hely. A város, mielőtt a kérés érdemi elbírálásához kezdett volna, arra hívta fel az Aradi Zsidó Szentegyletet, hogy igazolja jogi személyiségét és igazolja azt a körülményt, hogy jótékonycélu egyesület. Ennek megtörténte után Aradváros állandó választmánya úgy döntött, hogy érdemben foglalkozik ezzel a kérelemmel, amely a város tulajdonát képező földből tizenkét holdnak díjmentes átengedését kérte. Tatu János alpolgármester és Löcs Rezső dr. állandó választmányi tag szállnak ki a zsidó temetőbe és megállapítják, hogy az Aradi Zsidó Szentegyletnek mennyi területre van tulajdonképpen szüksége.

— **Tizenháromezer méter magasságig emelkedett egy francia pilóta.** Párisból jelentik: Lemoine repülő, aki tegnap 13.800 méteres magasság elérésével megdöntötte a magassági világrekordot, az Excelsior tudósítója előtt a következőket jelentette ki: A 8000 méteres magasságot 30 perc alatt értem el. Azután egy óra hosszat tartott, amíg 8000 méterről 13.000 méterre emelkedtem. Borzalmas volt a mintegy 60 fokos hőmérsékletcsökkenés. Fentről Franciaországnak mintegy negyedrészt láttam, tisztán mutatkoztak a La Manche-csatorna francia partjai, sejtelemszerűn tünt fel az angol part. Oxigénnei fűtött készülékem tökéletesen működött, lélegzeni elég jól tudtam, csak a szemem fájt borzasztóan és a szó szoros értelmében befagyott, mert ebben a nagy magasságban nem lehet szemüveget hordani. Ezért azután, mikor azt gondoltam, hogy már megdöntöttem a világrekordot, le is szálltam, noha még magasabbra tudtam volna emelkedni, de szükség esetén újra fogom kezdeni vállalkozásomat.

Neményi Lili új házassága

Budapestről jelentik: Feltűnést keltett a törvénszék második emeleti folyosóján, az úgynevezett „házassági fronton” egy elegáns, kékosztümös hölgy, aki Falus Imre dr. ügyvéd társaságában jelent meg Bily István dr. törvényszéki tanácselnök tárgyalóterem előtt. Neményi Lili színesnő volt a hölgy, aki azért jött a törvénszékre, hogy

Jelen legyen válópörének tárgyalásán, melyet Indig Ottó író ellen indított.

Indig nem jelent meg a törvénszéken, de képviselőben eljött Forró Ferenc dr. ügyvéd. Tizenkét óra tájban szőlították be a feleket a tárgyalóterembe, ahonnan rövid pár perc múlva jöttek ki. Neményi Lili ekkor boldogan felsőhajtott:

— Hála Istennek, ennek is vége van!
Mint értesülünk, Neményi Lili válópörének befejezése után férjhez fog menni Horváth Árpádhoz, a Nemzeti Színház rendezőjéhez.

— **Halálozás.** Általánosan ismert, régi arisztokrata család gyászborulását jelenti Iosonczy Gyürky László gróf elhunytja. A gróf, akinek az Arad közelében lévő Vingán földbirtoka és kastélya volt, régebben jelentős szerepet töltött be Aradmegye és Temesmegye politikai és társadalmi életében. Mint az egykori szabadelvű párt tagja, bejutott a képviselőházba is. A háború után teljesen visszavonult a magánéletbe és családja körében élte le utolsó éveit. A 73 éves korában meghalt arisztokratát, a felesége révén rokonai kötelek fűzték a Kráitz-családhoz, tehát elhunytja Aradon is őszinte fájdalmat okoz. Temetése e hó 30-ikán délután fél 6 órakor megy végbe Vingán, a római katolikus egyház szertartása szerint és arra Aradról is számosan kiutaznak.

— **Amerika elismerte Besszarábiának Romániához való tartozását.** A bucaresti-i Argus közlése szerint, Davilla Citta, Romániának az Északamerikai Egyesült-Államokban lévő követe, most azt jelentette Vaida miniszterelnöknek, hogy az USA kormánya törvényesnek ismeri el Besszarábia Romániához való csatolását. Ez abból az alkalomból jutott kifejezésre, hogy az USA most állítja össze a bevándorlási kvótát, most szabja meg, hogy az egyes államokból mennyien vándorolhatnak be az USA területére. Ezelőtt Besszarábia lakosságát az oroszországi bevándorlási kvótához számították, most azonban a romániai területek kvótájának terhére írta.

— **Aradról Bucarestbe helyezett adóellenőr.** A pénzügyminisztérium ma Aradra érkezett leírata szerint Valenti Isaias adóellenőrt ugyanilyen beosztásba Bucarestbe helyezték. Fleseriu Sebestyén ellenőrt pedig visszahelyezték Aradra. Tudvalevően Fleseriu néhány héttel ezelőtt a fővárosba helyezték át, de felettes hatóságának intervenciója után a pénzügyminisztérium most visszahelyezte Aradra.

— **Új petróleum-forrásokra bukkantak.** Moszkvai jelentés szerint a Kaukázusban ma két hatalmas petróleum-forrásra bukkantak. A két, most felfedezett forrás elképzelhetetlen bő és amíg hozzákezdhetnek kiaknázásához, egy század katonaságot rendeltek a petróleum-források mellé.

— **Aradra megérkezett az állami nyugdíjkiutalás.** Az aradi pénzügyigazgatóság ma értesítést kapott a Központi Nyugdíjpénztártól, hogy 2 millió 800 ezer lejt utalt ki az állami nyugdíjasok szeptemberi illetményére. Ez alapján az aradi nyugdíjpénztár az alábbi nyugdíjkiutalási programot állította össze: szeptember 30-ikán a rokkant és nyugdíjas tiszték, valamint özvegyek, október 2-ikán a P. R. kezdetű polgári nyugdíjasok, október 3-án S. T. 4-ikén U. V. Z. 5-ikén A. B. C. kezdetű nyugdíjasok vehetik fel illetményeiket, d. e. 8—12 óra között. A többi állami nyugdíjasok csak akkor kapják meg illetményeiket, ha a szükséges összeget a Központi Nyugdíjpénztár kiutalja, ami valószínűleg október első felében megtörténik és erről az aradi nyugdíjpénztár annakidején ki fogja adni az értesítést.

— **Csángó-községek kívánsága a pápa előtt.** Rómából jelentik: Érdekes kérelem érkezett Bukovinából XI. Pius pápához. A bukovinai csángó községek 377 aláírással memorandumot küldöttek a pápának, akit arra kértek, intézkedjék arról, hogy a bukovinai csángó-községek katolikus lakossága olyan katolikus papot kapjon, aki magyarul tud, vagyis érti a nép nyelvét. A memorandum már elintézés alatt áll.

— **GPU-megbizottat fogtak egy román erőd mellett.** Constanta: A Cataiea erőd közelében az egyik muniócs raktárnál a járőr gyanus alakra lett figyelmes, aki a felszólítására futásnak eredt, utána mentek, elfogták. Kiderült, hogy Lipcea Miklós a neve, zsebeiben gyanus iratokat fedeztek fel. Az a gyanu, hogy Lipcea a GPU. megbizottja.

— **A zádorlaci sintér ügyének újabb fejleménye.** Mint beszámoltunk róla, az ujaradi csendőrség őrizetbe vette a zádorlaci sintért, mert a vad szerint elhullott állatok húsát adta el. A mai napon a csendőrség elrendelte a sertéshullák exhumálását. Kivitték a sintért a telepére Zádorlakra és segédeivel kiemelték a földből az állat-hullákat. Megállapítást nyert, hogy az állatok testéből igen sok hiányzik és most az irányban folyik a nyomozás, hogy valóban szappanfőzésre adta-e el a hiányzó darabokat, vagy pedig rendes húsokat bocsátotta áruba. A sintért egyébként visszakisérték az aradi rendőrségre s valószínűleg a holnapi napon kísérik át az ügyészségre.

— **Földrengés volt Bucarestben.** Bucarestből jelentik: Ma délben 12 óra 20 perckor Bucarestben könnyű földrengés volt. A földrengés semmi kárt nem okozott.

Új tűzifatelep!

Dupák János: v. Kossuth-u. 40.

Legutányosabb árak! Tegyen egy próbavásárlást! 8683

Röhm kapitány megozdi

a divat szabadságát

Röhm kapitány, a német nemzeti-szocialista rohamosztagok parancsnoka, napiparancsban fordul szembe az álszenteskedőkkel és „nyárspolgárokkal”, akik a nemzeti erkölcs védelmének ürügye alatt, kereszties hadjáratot viselnek a puder, a nők cigarettázása, vagy fürdőtrikója ellen. A napiparancs nem filozófál, csak tényeket szegsz le és rendelkezik a tulakapások megszüntetésére, de száraz szavai mögött egész kötetnyi filozófia rejtőzik: meghuzza a határvonalat az erkölcs és hipokrizis, emberi szabadság és nyárspolgári vaskalaposság között. A nemzeti forradalom nem az ajakruzs és a kivágott fürdőruha ellen harcol és nem hallandó lovagáá ütni azokat, akik harci kedvük számára nem találnak méltóbb objektumot. Röhm megvédi a divat szabadságát és ezzel halálosan megtámadja az erkölcsösség félkőzalmárjait, akik a női ajakról felszálló cigarettafüstből is tökélet akarnak kovácsolni. Talán nem nagy dolog az egész, de a harmadik birodalom jövőendő történetírója bizonyosan helyet szorít egy lapon ennek a napiparancsnak, amely egy hetvenmillió négy nagy megmozdulását tisztítja meg a szemforgatók profán okvetetienkedéseitől.

— **Radikális változások a városi autobuszforgalomban.** A városi autobuszüzemek október hó 9-ikén, hétfőn reggel léptetik életbe a téli menetrendet, amelynek újításai között a 7. számú viselő vonal menetidejének megrövidülése szerepel. A 7-es kocsit eddig harminc perc alatt tette meg az utat Gáj és a Minorita-templom között: ez a menetidő az új beosztásban 20 percre rövidül. Megszűnik egyébként az 5. számú vonal kocsijárata, amely helyett átszálló-jegyrendszert léptetnek életbe, melynek folytán az utas Gájból az állomásig hét lejtért, a Belvárostól Gájig nyolc lejtért utazhatik. Az átszállások pontosságára vonatkozólag a város külön menetrendet dolgoz ki.

— **A párisi riporter elevensége, szenzációsomiasága és a nagyvárosi újságíró ezernyi riporterlehetősége** tárul fel abban az előadásban, amelyet a Hang rendezésében tart Mándy Ilona, hétfőn, október 2-án, este fél-10 órakor az Iparos Otthonban. Bevehetetlen ajtók tárulnak ki, írók, sportsmanek, politikusok szobái nyílnak szét és a nemzetközi hírességek intim élete perreg le a kitünő újságíró szellemes és színes szervirozásában. Arad művészi és társasági köreiben szokatlan érdeklődés nyilvánul meg az előadás iránt, amelynek kétségtelenül zsufolt terem fog tapsolni. Az előadás díjtalan, csupán a gardrób kötelező.

— **Érdekes feljelentést tett ma a rendőrségen** Motorsa Coriolan, str. Gh. Popa uccai lakos. A feljelentő elmondta, hogy eselédleánva Herczeg Margit 137 darab ezüskorontát lopott tőle és eltűnt lakásából. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Lebontják a Neptun-uszodát.** Aradváros állandó választmánya elhatározta, hogy lebontatja a Neptun-fürdő uszodáját és tükör fürdőjét. A közönség azonban továbbra is járhat napfürdőzni a Neptun-fürdőbe. A lebontáshoz hétfőn fognak hozzá.

— **Eltűnt aradi fiú.** Ma megjelent az aradi rendőrségen Mátyás István aradi iparos és bejelentette az eltűnési osztálynak, hogy fia, a 13 éves József, eltűnt otthonából. Az aradi rendőrség eltűnési-osztálya nagy apparátussal vezette be az ügybe a nyomozást.

— **Elvesztette üzleti iratalt egy szegény magántisztviselő.** Egy szegény magántisztviselő csütörtökön délelőtt a Mosóczy-telepi Orient-uccától, a volt Boros Béni-térig terjedő utzakaszon elvesztette barna bőrtárcáját, amelyben fontos okmányai, üzleti-bizományi, családi iratai voltak. Az Aradi Közlöny útján kéri a becsületes megtalálót, hogy illo jutalom ellenében, a Boros Béni-tér 35. számú alatti Almási kézimunka-üzletben adja át.

— **Felmentették a világi telekkönyvi tisztviselőt.** Az aradi törvényszék Lazarescu György világi gazdálkodó bűnygyét tárgyalta pénteken, aki hónapokkal ezelőtt értékes házat vásárolt Buzdugan Györgyné világi asszonytól. A vételárnak csak kisebbik részét fizette ki Lazarescu készpénzben, huszonötezer lejre vonatkozólag betáblázási kötelezettséget vállalt. Lazarescu György azonban csak a tulajdonjogot vezette keresztül a telekkönyvben, a huszonötezer lejes tartozást azonban nem kebelezte be. Az új vevő a házat azonnal eladta Sirbu Sofronie világi telekkönyvi tisztviselőnek. Buzdugan Györgyné csalásért feljelentette Lazarescu Györgyöt, mert a tartozást nem kebelezte be és bűnrészességgel vádolta meg Sirbu Sofronie telekkönyvi tisztviselőt, a ház vevőjét, akit azal gyanusított, hogy lehetővé tette, sőt elősegítette a csalást. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Lazarescu György földmivest és hat hónapi fogházra ítélte. Sirbu telekkönyvi tisztviselőt a törvényszék bizonyítékok hiánya miatt felmentette.

A hü kakas-imitátor

Marius barátai példákat hoznak fel arra, hogy egyesek milyen csodálatosan utánozzák az állatok hangját.

— *Ez semmi — legyint Marius. — Van egy barátom, az úgy tud kukorékolni, hogy a Nap azonnal fölkel.*

— **Lebontják a Minorita-templommal szemben lévő pavilonokat.** A város vezetősége már régebben elhatározta, hogy a Minorita-palotával szemben lévő két pavillont lebontatja, tekintettel arra, hogy városépítészeti szempontból súlyos kifogás alá eshetnek. A permanens bizottság pénteki ülésén dr. Velcsó Géza alpolgármester tett erre vonatkozólag konkrét indítványt és javaslatára a város vezetősége kimondotta, hogy felszólítja a két pavillon bérlőjét, hogy szerződéses kötelezettsége szerint, bontassa le a két épületet.

— **Az aradi rézöntő-műhely tolvajai.** Iancu Sándor Str. Sava Raicu uccában lakó rézöntő-vállalat tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik hosszabb idő óta lopkodják anyagraktárát és körülbelül 20 ezer lejnyi rezet loptak el. A nyomozást bevezették.

— **A kisperegi ref. egyház százéves jubileuma.** Kisperegről jelentik: A kisperegi református egyház október 1-én, vasárnap tartja százesztendősi fennállásának jubileumát. Ezen a szép templomi ünnepélyen dr. Szabolcska László temesvári lelkes, bányási esperes is részt vesz, teljes kíséretével. Az ünnepélyen a kisperegi dalárda énekszámai, valamint szavalatok, dalok szerepelnek. Déliben a kisperegi lívek diszebedet rendeznek a vendégek tiszteletére, majd este bankettel egybekötött táncmulatság lesz.

— **Áramszünetelés.** A Villanytelep Igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztóközönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt vasárnap, október 1-én, kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog: délelőtt 8—12 óráig. Str. Marasesti és Parneava.

— **Mit kell tudni ma minden aradinak?** 1. Ma, szombaton este van a Fehér Keresztben a magyar ifjuság szüreti mulatsága. 2. Ezen a bálon a táncosok a táncosnőket, 3. Táncszünet nem létezik. Amikor az egyik zene elhallgat, megszólal a másik. 4. Kedves, fiatal leányokból álló rendező-gárda fogadja a vendégeket. 5. Kitiünő ételek és italok a legolcsóbb áron. 6. Bejárat a Corso-mozi felőli oldalon. 7. Felejtethetetlen élményt szerezhet magának 22 lejes belépődíj árán.

— **Megjelent az Erdélyi Futár legújabb száma.** Szögyényi Kiss Endre heti riportlapja a szokottnál jóval terjedelmesebb, gazdag és színes tartalommal most jelent meg. A lap telve van érdekfeszítő és irodalmi értékkel bíró riportokkal, cikkekkel.

— **Kirándulás a kaszójai menedékházhoz.** Megiruk, hogy az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztálya október hó 1-én kirándulást rendez a kaszójai vadászhoz. A jelentkezések serényen folynak, úgyhogy már egy autóra komplett a szám, a másik autóra jelentkezéseket elfogad a Sándor Iván szerkesztőiroda (Kun-foto-üzlet mellett) ma este 6 óráig, hol a részletekre nézve minden tekintetben felvilágosítást kapnak.

Szántó György „Gáz” című regényének közlését vasárnap kezdi meg az Aradi Közlöny

Irodalmi esemény lesz a „Gáz” című Szántó György-regény folytatásos közlése

A magyar irodalom kiemelkedő eseménye: Szántó György „Gáz” című legújabb regénye, amelynek folytatásokban való közlését vasárnapi számban kezdi meg az Aradi Közlöny. Az erdélyi könyvpiac legutóbbi sikere Szántó Györgynek, az országhatárokon túl is elismert aradi írónak „Stradivari” címen kiadott nagy regénye volt, amelyben a hegedű történetén keresztül az emberiség egyik forrongó korszakát rögzítette meg ragyogó színekkel, mély meglátásokkal. Szántó György most fejezte be tizedik regényét,

amelynek közlési jogát az Aradi Közlönynek engedte át.

Olvasóinknak ilyen körülmények között módunkban van azt a kedvezményt nyújtani, hogy elsőnek ismerkedhetnek meg az Aradi Közlöny hasábjain Szántó György „Gáz” című nagy, utópisztikus regényével.

A „Gáz” a Jövő előrevetett árnyékának prófétai meglátásokkal és gazdag írói fantáziával kiszínezett érzékeltetése izgalmas, kaileidoszkopszerűen változatos és elgondolásokban, élményszerű cselekményében hatalmas koncepciójú regény formájában. A hétköznapi élet szürke, mindennapi gondjaiban elfáradt emberi lélek részére szórakozást, üdítő, színes, érdekesítő élményt jelent. A cselekmény kiinduló pontja 1970. Mi lesz 1970-ben?... Erre a kérdésre Szántó György, a Jövő Krónikása csodálatos írói fantáziájának mozgalmás, rohanó és az utópia grandiózus látomásában meg elevenedő filmjén keresztül válaszol.

A cselekmény alap gondolata nem fantázia. A kultúra, technika diadalmas csúcspontjára emelkedett

Japan birodalom alatt süllyedni kezd a szigetvilág...

A süllyedő szigetország vezetői elhatározzák, hogy új hazát kell keresniük a sokmillió japán

nép számára az alatt a negyven esztendő alatt, amíg a kataklizma teljesen elnyeli a süllyedő földrészt. Grandiózus tervek felsorakoztatásai, a modern kultúra s az ultramodern technika minden eszközének felhasználásával készítik elő az új honfoglalást az alkotásvágytól, energiától égő lelki japán tudósok és államférfiak. Itt nyilatkozik meg Szántó György csodálatos arányokat öltő, magas horizontokat ostromló fantáziája. A tudósok profeciáin túl egy új világ hatalmas konturokban kibontakozó képe tárul az olvasó elé.

A karakteralakok egész serege vonul fel

előttünk, azok, akik a Jövőt készítik elő s azok, akik csak a jelenben élnek, végül olyanok is, akik a Multak Szigetének rabszolgái s akiket a nagy kataklizma menthetetlenül a felledésbe sodor... Szántó György regénye nemcsak a Ma számára készült, mint ahogy Jókai Mór sem csupán korának írta elképzeléseit a Jövőről és ahogyan H. G. Wells sem csupán a mának írta szociológiai, hatalmas konturokat öltő profeciáit. A „Gáz”, a kozmikus világűrben gomolygó őanyag, amely egyre új világokat alkot s közben önmagát emészt fel, az emberiség sorsának pompás szimbóluma, a Teremtés nagy munkájának jelképe, amely ugyanakkor pusztít, amikor új életet hoz létre.

Szántó György regényének folytatásos közlését vasárnapi számunkban kezdjük meg

s minden fejezetének őszinte, nagy sikert jósolhatunk.

SPORT KÖZLÖNY

A román hadsereg Bucurestiben kisantant katonai futballolimpiászt rendez

Vasárnap Csehszlovákia—Lengyelország katonai futballcsapatai mérkőznek

Bucurestiből jelentik: A román hadsereg által Bucurestiben megrendezésre kerülő kisantant katonai futballolimpiász (érdekes cím) első meccse Csehszlovákia—Lengyelország találkozója lesz vasárnap, október 1-én. A román csapat csütörtökön fogja első meccsét vívni Lengyelország ellen, majd a rákövetkező vasárnap Románia—Csehszlovákia-meccs fogja az „olimpiászt” berekeszteni. A román csapat határozottan favoritja a tornának, hiszen olyan katonajátékosokkal rendelkezik, akik ebben az együttesben akár egy fiókválogatottat alkothatnak. A nevek közül elég a következőket felsorolni: Moravetz, Kotormány, Kovács, Juhász, Pálmer, Zauber, Chiroiu.

Ennek a nagy játékerőt képviselő együttesnek az ellenfelet kívül még az érdekelt klubok sem igen örülnek, hiszen legjobb játékosait nélkülözik majd a részükre sokkal fontosabb bajnokságokon. Ezt egyébként már jelentették tegnap azzal, hogy a szövetség esetleg intervenálni fog, de amint ma értesültünk, a játékosokat annak ellenére, hogy Románia most vasárnap nem játszik, még erre az alkalomra se adják ki saját klubjaiknak, hanem tétlenül kénytelenek majd az időt Bucurestiben tölteni addig, amíg egyesületük közben a bajnokságért küzd. A megoldás nem nagyon szerencsés és úgy hisszük, hogy Dumitrescu kapitány, aki egyúttal a szövetség vezető tagja is, segítségére siet majd a kétségbeesett kluboknak.

bok sem igen örülnek, hiszen legjobb játékosait nélkülözik majd a részükre sokkal fontosabb bajnokságokon. Ezt egyébként már jelentették tegnap azzal, hogy a szövetség esetleg intervenálni fog, de amint ma értesültünk, a játékosokat annak ellenére, hogy Románia most vasárnap nem játszik, még erre az alkalomra se adják ki saját klubjaiknak, hanem tétlenül kénytelenek majd az időt Bucurestiben tölteni addig, amíg egyesületük közben a bajnokságért küzd. A megoldás nem nagyon szerencsés és úgy hisszük, hogy Dumitrescu kapitány, aki egyúttal a szövetség vezető tagja is, segítségére siet majd a kétségbeesett kluboknak.

A jövő hónapban szentelik fel az aradi fedett tennispályát

Romániában kevesen tudják, hogy az ország egyetlen speciálisan megépített fedett tennispályája Aradon van. Ez a minden tekintetben kifogástalan játéktér az elmúlt évben épült és azon már játszottak is, de hivatalosan még nem szentelték fel, így a premier erre az évre maradt. Az aradi fedett tennispályát a jövő hónapban ünnepélyes külsőségek között szentelik fel. Az ünnepélyes premierre kiemelkedő műsort állítanak össze. Ez alkalommal Aradon vendégül látják Románia legjobb tennisszezőit. Szó van Cantacuzino, Poulieff, Réthy, és Sanganii vendégjátékaról, de Zizovits Lenke román bajnoknő meghívása is bizonyos. A nagynevű versenyzőkkel a legjobb bánási tennisszezőket fogják szembeállítani. Országsszerte nagy érdeklődés előzi meg a fedett pálya nyilvános premierjét.

Románia birkózi a Balkán-olimpiászen

Szatmári jelentés szerint, összeállították a sztambuli Balkán-olimpiászen induló birkózók névsorát. A légsúlyban Györkös, a Phönix CSB sportegylet birkózója fogja képviselni Romániát, a pehelysúlyban Tózsér nagyváradi Törekvés és Juhász szatmári Törekvés a könnyűsúlyban Borlovan lugosi Vulturii, a nagyközépsúlyban Mészáros, RMTE, a kisközépsúly tartalékja Stiegelbauer, RMTE. A birkózók a jövő hónap elején utaznak Sztambulba, hogy a tizenkét kilogrammos ezüstkupa elnyeréséért szőnyegre lépjenek. A kupa megszerzése nagy feladat elé állítja a birkózókat, mert négy első és három második díjat kell szerezni, hogy a kupa Romániáé legyen.

O Bécsben óriási az érdeklődés a válogatott meccs iránt. A vasárnapi magyar-osztrák válogatott meccsre óriási az érdeklődés. Hatvanezer nézőt és feltétlen osztrák győzelmet várnak.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVÉL NÉLKÜL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest „ Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre. — Október 2-ig jelentkezőknek számozott jegyet biztosítunk az olasz-magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettal rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej.

Rendozi a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

Négyszeres gyilkosságért halálítélet vár egy ügyvédre

Borzalmas bűntény Ohio-államban — Az ügyvéd sztrichninnel mérgezte meg áldozatait

New-Yorkból jelntik: Az Ohio-államban lévő Akron városban egy uzorás, aki többszáz egzisztenciát tett tönkre, nagy vagyonra tett szert, azonban bármennyi pénze is volt, nem tudta az igazságszolgáltatás útját feltartóztatni. Súlyos bűnperek indultak ellene és az uzorás kénytelen volt ügyvéd után nézni. Többen Schank H. Márk ügyvédet ajánlották neki, akit az uzorás meg is bízott ügyeinek védelmével. Az ügyvéd csakhamar látta, hogy lehetetlen enyhé ítéletet kiharcolni. Ezt az aggodalmát közölte kliensével is, aki kijelentette, hogy hajlandó egymillió dollárt áldozni azért, hogy az ügyvéd a súlyos büntetéstől megszabadítsa.

A nagy összeg döntő szerepet játszott az ügyvéd előtt. Minden áron meg akarta szabadítani védencét a Sing-Sing fegyháztól. Schank H. Márk ügyvéd tudta, hogy a döntő bizonyítékokat az ügyészségen őrzik és tisztában volt azzal is, hogy védencét csak úgy tudja kiszabadítani, hogy a bizonyítékok valahogyan eltűnnek. Az ügyvéd vakmerő tervet gondolt ki és nagy öszszeggel megvesztegette Colley Alvin lakatosot,

aki elrabolta az egész iratsomót a bizonyítékokkal együtt.

A rendőri nyomozás hamarosan kinyomozta a tettest és letartóztatási parancsot adtak ki a lakatos ellen. Az ügyvéd azonban gyorsabb volt, pénzt adott a lakatosnak, aki családjával együtt idejekorán megszökött. Az ügyvédet most az a veszély fenyegette, hogy felbujtásért perbe fogják. Amíg az elsőkött Colley lakatos nem jelentkezik és nem beszél, addig az ügyvédet nem fenyegette semmi veszély.

Közben a bíróság megtartotta az uzorás elleni bűnyű tárgyalását és annak dacára, hogy a döntő bizonyítékok nem kerültek elő, a bíróság tíz évre ítélte a vádlottat. A súlyos ítélet következtében az uzorás nem fizetett semmi sem az ügyvédnek. Az ügyvéd nem tudta többé pénzelni Colley lakatos, aki vidéken bujkált családjával együtt. Schank H. Márk ügyvéd pokoli tervet eszelt ki, hogy a számára veszélyessé váló családtól megszabaduljon. Vidéki magányában felkereste a lakatosot és kirándulásra hívta meg a

FILM KÖZLÖNY

Angelika nővér

Filmregény sajtóbemutatója a Central-moziban

Az európai filmipar központjának eltolódása és széttagozódása már nálunk is érezteti hatását. A napokban volt egy valóban művészi, a régi nagy némafilmek nagyvonalúságát is tulszárnyaló francia film bemutatója Aradon s ezuttal egy minden jelenetében értékes, nagyszabású, cseh filmgyárban készült zenés drámát mutat be a Central-mozgó. A német filmmetropolisz széttagozódása tehát csak előnyére vált a filmművészetnek, mert friss vért, ujszerű irányokat és új színeseket hozott. Az „Angelika nővér” drámai cselekményének feldolgozása rendkívül mozgalmas, érdekesítő és mindvégig magával ragadja közönségét.

A cselekmény izgalmasan indul. Az ébredező Prága hajnali árnyait éles revolverlövés üzi el: magas, elegáns, fekete ruhás asszony fut üldözője elől és az egyik mellékútcában rálő a férfire, aki véresen zuhan az aszfaltra. Az asszony menekül, de végül mégis csak a bíróság elé kerül, amely egy évi kényszermunkára ítéli. A rács mögött találkozik a bűnös asszony egyetlen nővérével, aki tökéletes hasonmása. Ez a nővér Schwester Angelika, a rabnőkre felügyelő apácák egyike. A két nővér útja keresztezi egymást, szerepet cserélnek és Angelika nővér tölti ki Garla bűntetését... Itt bonyolódik a cselekmény, amely regényes, szépen feldolgozott jeleneteken keresztül érkezik el a váratlan befejezéshez. A női kettős főszerepben új színésznőt ismerünk meg Suzanne Marville személyében, akinek kifejező, művészi játéka, szépsége és impozáns egyénisége hamarosan a közönség kedvencei közé emeli. Hugo Haas, Jack Mylong-Münz és J. G. Speerger alkották a vezető férfiszerepeket. Mack Frick, mint rendező nyújt elsőrangot, míg Jara Benes kifejező kísérőzenével festi alá a cselekményt. A film német párbeszédei tiszták és az eleven szó illúzióját kelük.

négyszemű családot. Az ügyvéd pikniket rendezett egy erdő tisztásán.

Anélkül, hogy a család észrevette volna, sztrichnint kevert az ételekbe, amelyekkel a lakatosot, a feleségét és két gyermekét megmérgezte.

A rettenetes mérge nem hatott azonnal. A piknik után valamennyien felszálltak az ügyvéd autójára, aki a kormány mellé ült. A gépkocsi

teljes erővel haladt az országúton. Az ügyvéd mellett Colley lakatos ült, aki hirtelen hátrahajlott. Abban a pillanatban halott volt. Néhány perccel később a lakatos felesége és két gyermeke is kiszendvedt. Ezeknek az eseményeknek a láttára az ügyvéd sem tudta megőrizni hidegvérét: az autót egy útszéli fának vezette. A nekirohanás nem volt oly végzetes: az ügyvéd kiugrott a gépkocsiból és teljes erejéből futni kezdett a mezőn keresztül.

A véletlen úgy akarta, hogy a kerületi ügyész gépkocsija arra felé haladjon. Az ügyész észrevette a menekülő embert és gépkocsija megállt a megrongált autó mellett. Amikor a négy holttestet látta, azonnal sejtette az összefüggést. Üldözőbe vette a négyszeres gyilkost, akit hamarosan elfogott. Az egymillió nyereségért gyilkosságra vetemedő ügyvédre halálos ítélet vár.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az államnak több milliárd lej hasznot hoz az ezerlejesek becserélése

A Nemzeti Bank aradi fiókjantéti igazgatójának érdekes nyilatkozata a becserelés okairól

A közönség egyre nagyobb érdeklődéssel kíséri az ezerlejes bankjegyek becserélésére irányuló előkészületeket és a legkülönbözőbb kombinációkat fűzi a Nemzeti Bank váratlan elhatározásához. A szép színezésű ezresbankó mai alakjában már évtizedek óta van forgalomban és csak a teljesen beavatottak tudták, hogy a Jegybank most be fogja azt cserélni. Mivel a becserelés híre általános feltűnést keltett, az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Rezus Györgyöt, a Nemzeti Bank aradi fiókjának igazgatóját, hogy felvilágosítást kérjen az ügyben.

— A Banca Nationala 1932. december 31-iki kimutatása szerint 19 és fél milliárd lej értékű ezer lejes van forgalomban — mondta az igazgató — tehát ennyit kell becserélnünk az ezután megállapítandó határidőn belül. A jegybank fiókjai már előbb mekapták azt a figyelmeztetést, hogy a hozzájuk befolyó ezer lejeseket tartsák vissza és azok helyett más pénzt hoznak forgalomba, de a becserelésről szóló rendelet még eddig nem érkezett meg az aradi fiókjantézethez. Néhány nap alatt rendszerint 19—20 millió lej értékű ezerlejes fut be hozzánk és mi azokat visszatartjuk, hogy egyszerűbb legyen a becserelés. *Hogy milyen lesz az új ezer lejes, azt még mi sem tudjuk biztosan.* A nyomáshoz szükséges finom fehér, víznyomásos papírt külföldről kapjuk, de a pénzt a bucuresti-i államnyomdában készítik.

Arra a kérdésre, hogy *mi a tulajdonképeni oka a becserelésnek*, Rezus igazgató ezt felelte:

— *Az állam és a Banca Nationala között fennálló egyezmény szerint a jegybank időközönként köteles becserélni a bankjegyeket, mert ez a becserelés hasznot hoz az államnak.* Ugyanis a becserelés végett be nem szolgáltatott papírpénz végösszegét a Banca Nationala az állam javára írja, tehát az állam jövedelme ezáltal szaporodik. A bankjegybecseréléseknél mindig konstataáljuk, hogy számottevő mennyiségű papírpénzzel kevesebb folyik be hozzánk, mint amennyit kibocsájtottunk. Ugyanez fog történni az ezerlejesek bevonása alkalmával is és a kibocsájtott 19 és fél milliárd lej helyett esetleg csak 18 milliárdot kap vissza a Nemzeti Bank, tehát *ez esetben az államnak másfél milliárd haszna lesz a becserelésen.*

— Az igazgató ur megállapítása szerint mennyi értékű ezerlejes lehet a külföldön? — kérdeztük.

— Azt hiszem — felelte az igazgató — hogy három-négy milliárd lejre tehető a külföldre vitt ezerlejesek összege, amely nem fog teljesen visszakérülni hozzánk. Mint ismeretes, a legtöbb állam *kivételt tilalmat léptetett életbe a valutákra, tehát a kintlevő összes ezerlejeseket nem bírják visszahozni Romá-*

niába. A kintrekedt, vagy a belföldön elrongálódott, elveszett, elégett bankók összege az állam jövedelmét szaporítja, tehát az államnak érdeke az ezerlejesek becserélése. A hamisítványok megsemmisítésén, valamint a fentebb említett okokon kívül semmi más célja nincs az államnak a pénz becserelésével. B. L.

A pénzügyminisztérium

letiltatja az adóhátralékosoknak a Nemzeti Bankban lévő követeléseit

Aradi adókerületi főnök érdekes nyilatkozata

A pénzügyminisztérium ugyszólván napról-napra újabb rendeletet küld a pénzügyigazgatóságához az adók behajtásáról. Legutóbbi rendeletében arra hívta fel az aradi pénzügyigazgatóság figyelmét, hogy az olyan adóhátralékosokkal szemben, akik kétségkívül ki bírnák fizetni tartozásukat, minden eszközt alkalmazni kell az állam követelésének biztosítására. A minisztérium tudomása szerint olyan adóhátralékosok is vannak, akikről árverés útján nem hajtható be a tartozás, de viszont magánosoknál, vagy közintézményeknél követeléseik vannak. *Az adóhivataloknak kötelességük ezeket a követeléseket kipuhatolni és az adóhátralék erejéig az állam javára letiltani.* Olyanok is vannak többek között, akiknek a Banca Nationalánál folyószámlán vagy átutalásból eredő aktívájuk szerepel és a minisztérium utasítása szerint *a pénzügyigazgatóságának kötelessége ezeket az aktívákat lefoglalni.* Pópa aradi pénzügyi adminisztrátor felhatalmazása alapján — mint Suciú János adóhivatali főnök velünk közölte — az illetékesek eljártak a Banca Nationala aradi fiókjánál, ahol azt a felvilágosítást kapták, hogy *a minisztériumnak az adótörvényen alapuló rendelkezését végrehajtják.*

Olcsó HAPAG-utazások a chicagói világkiállításra

A HAPAG utazási világvállalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagysikerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsejéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra.

Felvilágosításokkal és prospektussal Künstler Andor utazási irodája szolgál.

Anglia visszatér az aranyalaphoz

Macdonald miniszterelnök feltűnést keltő nyilatkozata

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök tegnap Kilmarnockban hosszú ideig tanácskozott a kereskedelmi, ipari, szakszervezeti és szövetségi érdekképviseletek vezetőivel, akikkel megvitatta Anglia pénzügyi politikájának új irányelveit. Angliában több politikai és társadalmi tényező szintén agitációt kezdett az infláció mellett, s azt hangoztatták, hogy az Amerikai Egyesült-Államok gazdasági és pénzügyi irányát kell követni. Az angol kormány tudvalevőleg mostanig rokonszenvvel nézte az USA kormányának gazdasági tevékenységét, mivel azonban kétséget kizáró módon megállapította, hogy ez a politika csaknem helyrehozhatatlan károkat okoz Amerikának, kezd attól eltávolodni és objektíven nézi a dollár vergődését.

= Piaci árak. Tejtermékek: édes tej 4-5 lej, pasztórizált tej 7-8, tejjel 20-25, tehénturó 6-8, juhturó 24-26, vaj 50-70 lej. **Zöldségpiac:** hagyma kilogrammja 1 lej, kelkáposzta 2, burgonya 2, száraz bab 4-5, zöldbab 5-6, zöldpaprika 7 darab 1 lej, erős paprika 5 darab 1 lej, uborka 1 darab 1 lej, kék paradicsom 1 darab 2-4 lej, retek 1 drb. 1 lej, paradicsom kilogrammja 2 lej. **Gyümölcsárak:** szőlő kilogrammja 8-12 lej, barack kilogrammja 6-14 lej, alma kilogrammja 4-8 lej, körte kilogrammja 7-18 lej, szilva kilogrammja 3-4 lej. **Baromfi piac:** kővér liba 200-260 lej, sovány liba 80-100 lej, kővér kacska 70-90 lej, sovány kacska 35-60 lej, tyúk 60-90 lej, csirke 20-25 lej. **Élelmiszerárak:** szarvasmarha kilogrammja 7-8 lej, borjú 13-14 lej, sertés 13-16 lej kilogrammja élősúlyban. **Takarmányárak:** széna métermázsája 70-75 lej, lóhere 80-90 lej, szalma 25-30 lej.

= Aradon sürgősen megszervezik a kontárok elleni rendőrséget. Mint ismeretes, e hó elején nagyszabású gyűlés zajlott le az aradi iparos Otthonban, ahol több, mint négyszáz önálló iparos tiltakozott a kontárok káros működése ellen, s felhívták a hatóságok figyelmét az engedély nélkül dolgozó kontárok törvénytelen cselekedeteire. Ioan itescu népjóléti miniszter néhány nap múlva Marosvásárhelyen tartózkodott és az ottani önálló iparosok vezetői küldöttségileg járultak eléje s arra kérték: sürgősen utasítsa a hatóságokat a kontárok elleni intézkedések megtételére. Az aradi és marosvásárhelyi iparosok együttes akciójának tulajdonítható, hogy Ioan itescu miniszter — mint lapunk tegnapi számában közöltük — korrendeletben kötelességükre tette a közigazgatási hatóságoknak a kontárok legszigorúbb üldözését. Reinhart Gyula, az aradi önálló iparosok federációjának elnöke, kijelentette az Aradi Közlöny munkatársai előtt, hogy az iparosok többi vezetőjével már felkérték Botioc Elek dr. polgármestert a kontárok elleni rendőrség megszervezésére, ami a népjóléti miniszter rendelete alapján Aradon a legrövidebb idő alatt meg is történik és akkor véget ér a kontárok törvénytelen működése.

= Javul a dollár árfolyama. Néhány nap óta emelkedik a dollár árfolyama a zürichi tőzsdén, ahol a mai nyitáskor 3.40 frankkal jegyezték, holott a hét elején 3.32 volt a kurzusa. Az aradi magánforgalomban a valutakereskedők 127 lejt adtak egy dollárért. A devizák mai zürichi nyitási árfolyama az alábbi volt: Berlin 123.10, Amszterdam 208.20, New-York 3.40, London 16.10, Páris 20.20, Milánó 27.17, Prága 15.31, Belgrád 7, Bucuresti 3.08, Varsó 57.70, Brüsszel 71.95, Bécs (hivatalos) 72.51, magánforgalomban 56.75. Egyes bécsi sajtóorganumok a lej zürichi hivatalos árfolyamát teljesen önkényesen 3 frankban állapították meg. — Az aradi magánforgalomban a márka 48 pengő 26.80, a pengőkifizetés 26.50, cseh korona 5.70, francia frank 7.80, schilling 22.80, dinár 2. Ezek eladási árfolyamok, a valutakereskedelemben azonban ennél néhány százalékkal alacsonyabb árat adnak az eladóknak.

A Kilmarnockban tartott szaktanácskozáson Macdonald és az infláció hívei között éles vita fejlődött ki, amely a miniszterelnök győzelmével végződött, mert a tanácskozás résztvevőinek kilencven százaléka mellette foglalt állást.

Macdonald bebizonyította, hogy Angliára nézve katasztrófa volna az infláció, sőt a fontsterling eddigi árfolyamhanyatlása is érzékeny károkat okozott. Ezért olyan kijelentést tett, hogy a mai bizonytalan helyzetet feltétlenül meg kell szüntetni és Anglia fokozatosan térjen vissza az aranyalaphoz. A miniszterelnök nem jelölte meg a visszatérés pontos idejét, de szükségesnek tartja azt, hogy Anglia ismét térjen az aranyalaphoz és csatlakozzon az aranyblokkban tömörült államokhoz.

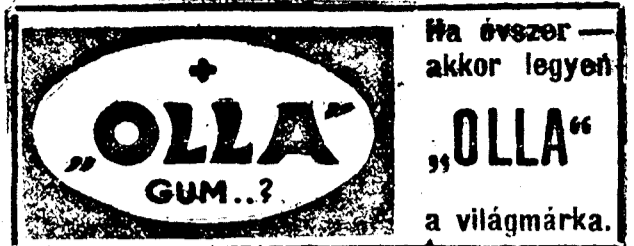
= Az idén négyezer vagon cukorrépa termelték Arad megyében. A cukorfeldolgozás csökkenése következtében, az arad megyei cukorrépa-termelők az idén kevesebbet termeltek, mint az előző években. Mindössze 3800 hold répa földet vetettek be, amelynek körülbelül négyezer vagon répa taptak és ennyit szállítottak be az aradi gyárba. Mint ismeretes, a répa termelők és a gyár között az utóbbi hónapokban differenciák merültek fel, mert a vállalat készpénz helyett cukrot utalt ki nekik, továbbá nem adott előleget a föld megművelésére, habár erre a földművelésügyi minisztérium által jóváhagyott szerződés kötelezi. Az aradi Mezőgazdasági Kamara emiatt a minisztériumhoz fordult, de az mostanig nem intézte el a panaszokat.

= Osztrák érdekltség döntő befolyása a romániai cukoriparra. Az Aradi Közlöny napokkal ezelőtt közölte, hogy Max Ausschnitt egy nagy osztrák pénzcsoport romániai exponeense megvásárolta a Lujani Cukorgyár R.-T. részvénytöbbségét. Ezzel a tranzakcióval a Lujani gyár érdekköréhez tartozó 4 gyár került az osztrák konzorcium birtokába, ezek között van a chitilai nagy ipartelep is. Ezidő szerint Romániában 13 cukorgyár működik: A Lujani, a belga érdekltségű Danubiana, a párisi érdekltségű Fringian-gyárak (Arad-Szabadfalu), a Magyar Általános Hitelbank érdekltségű tartozó Bod és marosvásárhelyi, továbbá az Emansky Mihály-féle zarojanii és az itcani cukorgyár. A bucaresti-i sajtó megállapítása szerint, Ausschnitt vezető szerepet akar magának biztosítani a romániai cukoriparban és esetleg még más gyárak részvénytöbbségét is megszerzi.

Párisban kirabolták a Rockefeller-család egyik tagját

Párisból jelentik: Mrs. J. C. Rockefeller, a milliárdos Rockefeller-család egyik tagja Párisban bevásárlásokat végzett. Beült egy nagy áruház felvonógépebe és a második emeleten kiszállt, hogy néhány tucat keztyűt vásároljon. A liftben volt egy jöképű, udvarias fiatal ember, aki kedvesen segített az elegáns hölgynek a kiszállásnál. Kezét nyújtotta s Rockefellernek hálás mosollyal fogadta a segítséget. Ekkor az előzőeken fiatal ember kikapta a milliárdos hölgy kezéből a táskát: a hölgyet belökte a liftbe, a liftet felküldte a hetedik emeletre és hanyat-homlok rohant le a lépcsőn. Mikor Mrs. Rockefeller kiszabadult a liftből, segítségért kiáltott és nyomban óriási hajsza indult meg.

Az egész áruház riadt hangyabollyá változott, de a tettest nem sikerült elfogni. A párisi rendőrség napok óta lázasan nyomoz, egyelőre eredménytelenül. Azonban képzelhetjük a vakné-rabló meglepetését. Mert mi volt a táskában? Puderdoboz, de nem aranyból, drágakövekkel kirakva, hanem közönséges réz puderdoboz, amilyent Párisban masamódok viselnek. Továbbá csekk-könyv volt benne — ebbe pedig nyugodtan sajtó csomagolhat a tolvaj. Azonkívül volt a táskában egy ötfrankos bankjegy és ötven centimes aprópénz. Ha közönséges polgárosszonyt rabolt volna ki, valószínűleg keresett volna néhány száz frankot, esetleg többet is. De a milliárdosoknak nincs szükségük olyan hétköznapi, prózai fizetési eszközökre, amilyen a készpénz, ők csekkel fizetnek, pénzt évszámra nem látnak. Rossz üzlet milliárdost kirabolni!

KÖNYVEK

Ady tragédiája. A háború, a házasság, a forradalom ével. Révész Béla hatalmas műve, amely a nagy költő életének, de egyben az egész magyar kulturális történelmnek örökbecsű műve, amelyhez fogható a magyar irodalomban még nem jelent meg. A hatalmas mű, amely száz és száz fényképpel, kézirattal, rajzzal 600 oldal terjedelmnek felel meg, remek kiállításban, Atheneum propaganda kiadásban 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

A legújabb nagy lexikon 108 lej. A legutóbbi adatokkal kiegészített és kibővített Genius lexikon 1933. megjelent. 1712 hasáb, 800 képpel, 32 műmelléklettel. A vastag kötet remek nyersvázsonkötésben 108 lej a Lepage könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár. Küldje be és franco kapja, vagy utánvételt portóval.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép 32 műmelléklet, remek nyersvázsonkötésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej Lepagenál, Kolozsvár, beküldve portómentesen.

NYILTELT.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés

Alulírott szindikátusba tömörült aradi nyomdatulajdonosok a nagyközönség tájékoztatásául közöljük, hogy szakmai érdekeink megóvása céljából kizártuk szakmánkból a közvetítő kereskedelem útján való dolgozást. Ügynököktől megrendeléseket ezután nem veszünk át. Egy legutóbb kibocsátott miniszteri rendelet az eddig szabad iparként üzött nyomdász mesterséget besorozza a kötött iparágak közé, minek következtében nyomtatványok vállalására kizárólag nyomdai parcella rendelkezőknek van joguk. A miniszternek ezen üdvös rendelkezése megszüntette szakmánkban azt a lehetetlen állapotot, mely megengedte, hogy ebbe a mesterségbe mindenki belekontárkodhatott.

A fentiek alapján kérjük az igen tisztelt nyomtatvány megrendelőket, hogy szükségleteik beszerzésénél forduljanak ezután közvetlenül a nyomdákhoz. Ezzel elérik azt is, hogy a közvetlen érintkezés folytán a nekik legmegfelelőbb munkát a legolcsóbb árak mellett kapják.

Közöljük továbbá, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok arra az elhatározásra kényszerítettek bennünket, hogy beszüntessük a hitelben való dolgozást, annál is inkább, mert nekünk sem hitelez senki. Nyomtatványokat ezután csak készpénz ellenében szolgáltatathatunk ki.

Arad, 1933, szeptember hó 26.

Aradi Közlöny	Imprimerie Judetului
Aradi Friss Ujság	Kállai Miksa
Atheneum-nyomda	Lovrov & Co.
Corvin-nyomda	Leikovits Jenő
Tipografia Diecezana	„Phönix“-nyomda
Erdélyi Hírlap	Reismann-nyomda
G. Jenci-nyomda	Reiner-nyomda
Ingusz-nyomda	Vasárnap-nyomda

Szerkesztői üzenetek

Tanácsstalan. A rendellenes hajszálnöves gyökere orvoslására a modern kozmetika a bizonytalan Röntgen-gyógymódon kívül kétféle eljárással rendelkezik. A régebbi eljárás a hajszálak végleges elpusztítására a villanyos egyenáram egyik pólusára kapcsolt tü segítségével, az electrolysisel történik. Ezen eljárás hosszabb, több szörszál visszánő, igaz, hogy kevesebb ideig hagy nyomot a női arc bőrén. Az újabb eljárás a diathermiás módszer, mely a diathermiás áram egyik pólusára kapcsolt tü segítségével történik. Gyorsabb eljárás ez, mint az előbbi, kevesebb hajszál nő vissza, de valamivel több ideig hagy nyomot az arcon. Helyes eljárással, kellő technikai készséggel egyik módszer után sem szabad nyomnak hátramaradni az arcon. Visszanőtt hajszálak újból eltávolítandók, amíg az eredmény végleges. A diathermiás eljárást inkább ajánljuk.

Amerikai csapágyfém csak akkor valódi, ha a **Syracuse** és az **indlán védjegy** rajta van. Vezérkép-viselet: **A. Kálmán R-T. Arad**

Rádió műsor

— Romániai időszámitás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 30.

Bucuresti, 13: Tőzsdei és vizátlásjelentés, utána gramofonzene. A műsoron Mascagni, Zinner, Gounod, Bizet és Waldteufel művei. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene. 17.45: T. Argezi: Regele Carol II. 18: Sibiceanu-zenekar. 19: Hírek. 19.15: Sibiceanu-zenekar. 20: Dr. Paulian orvos előadása. 20.20: Énekhangverseny. 20.40: Al. Badauta: Turisztika. (Felolvasás.) 21: A. Grozuta erdélyi dalokat énekel. 21.20: Jazz-zenekar. 22: Egyfelv. szindarab. 22.30: Jazz-zkar. — Budapest, I. 7.45: Torna. Utána: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Kazinczy Ferenc levelesládájából. 2. Első segély mérgezéseknel (Felolvasás.) Közben: gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Állás talan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 2.20: Hogyan készül a cigaretta. Helyszíni közvetítés a dohánygyárból. Vezető Pluhár István. 5: A Rádióélet meseórája. 6: Mit fűz a rádió. 6.30: Az 1. honvédegyalozzred fuvószenekara. 8.15: Láz Márta hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 9: Harangjáték-előadás a stúdióban. Eszterházi viasságok. Majd: Columbia gramofonlemez. 12.30: Bura Sándor és cigányzenekara. — Budapest II. 6: Odeon-Parlophon gramofonlemez. — Bécs. 12.30: Alpési dalok gramofonon. 13: Rádiózenekar. 16.40: Citerazene. 17.45: Művészlemez. 19: Jazz csevegések. 20.55: A bécsi szimfonikusok. Ismert operadallamok. 22.50: Rádiózenekar. — Belgrád. 12.20: Népdalok harmónikán. 12.57: Harangszó. 13.05: Gramofon. 13.35: A Pavlovics zenekar népzeneje. 18: Táncclemez. 20.30: Gramofon. 21: Krsztics: Kostana, opera. 23.30: Cigányzene. 24: Táncclemez. — Berlin. 17: Katonazene. 19: Szoprándalok. 20: Bley: Wallenstein, hangjáték Roters zenéjével. 21.05: Könnyű zene Wittsch énekével. 23—2-ig: Táncczene. — Brünn. 12: Gramofon. 13.35: Déli zene. 18.45: Gramofon. 19.05: Gramofon. 19.25: Német hírek. Dalmatiai népdalok. — Lelpzig. 12: Gramofon. 13: Tarka lemez. 14.30: Könnyű zene. 19.20: Franz: Egy nap eseménnyel dalokban. 23.05: Éjfél tánczene. — Milano. 18.20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21.25: Események és kérdések. 21.40: Tarkaest. 23: Szó rakoztató zene. — Prága. 11.10: Gramofon. 13.10: Gramofon. 13.35: Déli zene. 14.45: Gramofon. 15.50: Rádiózenekar. 18.45: Gramofon. 22.30: Mendelssohn: E-moll

vonósnégyes. — Stockholm. 21.30: Gvenes Lih és zene kara. — Svájc: Aleman adó. 18: Harmonika. 19.30: Térdhegedű- és csembalóverseny. 20: Zürichi harangszó. 23.20—24: Táncczene. — Varsó. 17.30: Gramofon. 18.15: Wtkomirski Mária és Kázmér zongora és csellójátéka. 19.35: Gramofon. 21: Könnyű zene. 23: Táncczene.

VASÁRNAP, OKTÓBER 1.

Bucuresti. 11.45: Egyházi zene lemezek. 12: Ionescu-zenekar. 13: Szimfonikus gramofon. 14: Könnyű és román zene gramofonon. 18: Marcu-zenekar. 19.15: Marcu-zenekar. 20.20: Táncclemez. 21: Operett-est. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Róm. kath. istentisztelet. — Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Szünetben: „Rádiókronika.” Elmondja Papp Jenő. 3: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 4.50: Helyszíni közvetítés a svéd—magyar atletikai mérkőzésről. 5.30: Dr. Kotsis Endre: „Az új falusi ház.” 6: Budapesti Koncert Szalon Zenekar. 7: „A jánoshidai avar hangszor.” Fettesch Nándor előadása. (A másfélévezredes eredeti hangszor megszületésével.) 7.30: Magyar nóták! Előadja Karácsonyi Margit, Csóka Pál és Kurina Simi zenekara. 8.45: „Elenged a gálya”. Gulácsy Irén előszólása. 9.45: Sporteredmények. 9.30: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 11. Hírek, sporteredmények. 11.15: Mándits-jazz. Szántó Gyula énekszámaival. 12.15: Bodrics Béla cigányzenekara. — Budapest II. 4—4.45: Kristály gramofonlemez. — Bécs. 9.30: Gramofon. 11: Dostal Viktor orgonaművész játéka. 13: A bécsi kamarazenekar és Schulhoff Ottó zongoraművész hangversenye. 16.25: Dvorzák: Asz dur vonósnégyes a Weiss-négyes játékában. 18.35: Az I. bécsi mandolinzenekar hangversenye. 19.45: Bécsi szimfonikusok. Keringő- és baletzene. — Belgrád. 10.30: Közvetítés a székesegyházból. 12: Gramofon. 13.05: Carmen-lemez. 16: Rádiózenekar. 17.30: Népdalok. 18: Táncclemez. 20: Gramofon. 20.30: Dimitrijevic Milán hegedül. 21: Testörzenekar. 23: Cigányzene. 24: Balettlemez. — Berlin. 16.45: Königs wusterhausen. 17.20: Boroszló. 19.45: Takarodó. 21—4: Az aratásról és szüretéről szóló zene Königsberg, München, Lipcse, Stuttgart, Königs wusterhausen és Berlin állomásokról. — Brünn. 9.30: Régi házi zene. 10.15: Schrammel-zene. 18.45: Gramofon. 19: Német óra. Játék két zongorán. 20.05: Népfuvszenekar. — Lelpzig. 7.30: Ébresztő. Reggeli zene. 13: Népzene. 15.45: Vin-

cellérdalok. 16.25: Nierentz: Hála a parasztságnak, kar. 17.20: Paraszt tréfák. 17.40: Weiss Ferdi bajor parasztkomikus és társulatának előadása. 19.45: Vidám lemez a faluról. — Pozsony. 18.50: Egy vak ember szlovák dalokat játszik harmonikán. 19.25: Az Orpheus mandolinkub hangversenye. — Prága. 8.30: Karlsbadi fürdőzene. 9.30: Cigányzene gramofonon. 11.10: Kvattl V. délszláv népdalokat énekel. 12: Rádiózenekar. 13.15: Az 5. gy. e. zenekara. 18.45: Gramofon. 21: Könnyű zene. 23.20: Cseh szerzők táncdalai. — Róma. 18.15: Szoprán-, tenor- és csellóverseny. Mandolinzenekar. 21.45: Kálmán: „Marica grófnő”, háromfelv. operett. — Varsó. 13—15: A szimfonikusok hangversenye. 15.20: Gramofon. 16.20: Szalonzene. 17.30: Cassado-lemez. 18.15: Lengyel dalok. 19.40: Vidám lemez. 21: Könnyű zene. 22.15: Vidám-est.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapest

a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

A szerkesztőért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

reklámélet

az egyetlen magyar reklámtechnikai folyóirat
szerkeszti: balogh sándor
ujjonnan belépő egészséves előfizetők díjtalanul kapják **naményi-hermann-nádali** a reklám c. kitűnő szakkönyvét, az egyetlen magyar reklám kézikönyv 300 oldal terjedelemben, 60 műmelléklettel
előfizetési ára egy évre 530 lej
kiadóhivatal: budapest, v. bálvány-ucca 12 szám

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4. lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érvelési alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

JOBBA családból leányt keresek gyermek mellé és könnyebb házi munkára. Irjnak dr. Török, Peiris jud. Arad. 3630

LAKÁS.

KULONBEJARATU butorozott szoba fűdősobával 1—2 személynek kiadó. Ugyanott udvari szoba szintén 2 személy részére kiadó Str. Georgescu 11-a. (Könyvek-ucca) partestülettel szemben. 3619

8x2 SZOBA, előszoba, fűdősobás lakások kiadók. Strada Luptei 10., a szerző tiplom mellett. 3592

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadóiban, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóiban, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóiban, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BLADOK JUTANYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 3209

AJANLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin. 12-es ezüst evőeszköz. ebédlő butor. zongorák tükrök ezüstök. Schöberl ág. asztali villanylámpák. Bledermayer székek. sekreter. nvest hea plüsch asztalterítők. perzsaszőnyeg. perzsa gámi turákat stb. SALGÖNÉ bizom. üzl. Arad. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, figurális porcellánokat, ezüst tárgyakat. 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, gyári ebédlő és futószőnyegeket, perzsa - szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÖNÉ bizom. üzl. Arad. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

UNDERWOOD-IDEAL jókarban lévő írógépet megvételre keres az aradi zenészek Szindikátusa Arad, Str. Eminescu No, 28. 3628

Kitűnő állapotban levő lehetőleg új, összehordó

dupla csövű 12-es vadász fegyvert

Hammerles - ejektorost, megvételre keresek.

Cimeket „Vadász” jeligére az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 3546

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny” -ben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTELE”

Stylbutor: Jávorfaháló. Dió-ebédlő és Uriszoba, Előszoba, Konyha- és Eléskamra-berendezés, nagy ebédlő perzsaszőnyeg és egyéb tárgyak, eladók. Ritka alkalom elsőrendű minőségbutor beszerzésére. Megtekinthető: v. Petőfi-ucca 9/11., a háztulajdonosnál. 3605

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebédlők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szalon, Singer varrógép, matracok, rugany betétek, osillárok, kaszások, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísz tárgyak. Ezüstöt, aranyat, brilliánst, szőnyeg, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt tomesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. Dacia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO”. Dacia-kávéház mellett

INGATLAN.

Biztos existencia. Jövedelmező tőkebefektetés. Ineun, Bjenon, főtéren levő teljes komforttal bevezetett ház, 4 szobás lakás, fűdősobával, nagy üzlethelyiséggel, teljes üzlethelyiséggel, esetleg áruval együtt, raktárak és mellékhelyiségekkel, elköltözés miatt, eladó, vagy hosszabb időre bérbeadó. Ugyanott mindenféle butorok, perzsaszőnyegek, 1 Stelzhammer gyártm. keresztúros zongora és egyéb felszerelési tárgyak, eladók. Komoly reaktánsokkal személyesen tárgyalok Ineun LICHTENSTEIN GYULA. 3618

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.